

מזכירות הממשלה

החלטה מספר 1699 של הממשלה מיום 17.04.2024.

1699. התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024-2028 ותיקון החלטות ממשלה

מחליטים, נוכח מתקפת הטרור הרצחנית ביום 7.10.2023 של ארגון הטרור חמאס יחד עם ארגוני טרור נוספים הפועלים ברצועת עזה נגד מדינת ישראל ובהמשך להחלטות הממשלה מס' 980 מיום 19.10.2023 בעניין הקמת מנהלת לשיקום ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו (להלן – החלטה 980; המנהלת) ומס' 1127 מיום 10.12.2023 בעניין מתווה לתוכנית אסטרטגית רב-שנתית לשיקום ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו וכלים ליישום (להלן – החלטה 1127) ובמטרה להביא לשיקום, לחידוש ולפיתוח של חבל התקומה ואוכלוסייתו:

1. א. לאשר את התוכנית האסטרטגית הרב-שנתית לשנים 2024-2028 לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה על פי הגדרתו בהחלטה 980 וכל עוד לא נקבעה הגדרה אחרת (להלן – התוכנית; חבל התקומה יקרא להלן – החבל או חבל התקומה), להשגת היעדים שבסעיף א(1) להחלטה 1127, שהוצגה על ידי המנהלת ומצורפת בזה כנספח א' להחלטה זו. יישומה של התוכנית יהיה בהתאם למפורט בהחלטה זו ועל פי הקבוע בה.

ב. בתוך כך, יישום רכיבי התוכנית המתייחסים להיבטי פיתוח כלכלי-חברתי לשנים 2025-2028 מותנה באישור החלטת ממשלה נוספת לעניין זה, בהתאם לפרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, שעניינו עדיפות לאומית או הוראת חוק פרטנית אחרת שתסדיר היבטים אלו ביחס לחבל התקומה.

2. לצורך המשך פעילות המנהלת לשיקום החבל, קהילותיו ותושביו, תפעל המנהלת כמפורט בהחלטה זו ולפי כל דין מבלי לגרוע או לשנות מתחומי הפעולה של משרדי הממשלה ומסמכויות שניתנו לשרים ולמשרדי הממשלה במסגרת תחומי פעילותם ולגופים הפועלים על פי דין, ובמסגרת התקציב שהוקצה לה כאמור בסעיף 1 בהחלטת הממשלה מס' 987 מיום 22.10.2023 (להלן – החלטה 987) ובהחלטת הממשלה מס' 1054 מיום 12.11.2023

(להלן – החלטה 1054) ובהתאם לאמור בסעיף ח(1) בהחלטה 1127 (להלן יחד – תקציב המנהלת). לצורך כך, להטיל על המנהלת כמפורט להלן:

א. בינוי, דיור ותשתיות:

1. לנוכח ההרס שנוצר בעקבות מתקפת הטרור הרצחנית, הלחימה העזה שהתקיימה עקב חדירה משמעותית של מחבלים לשטח החבל והשבר שנוצר בעקבותיה, להנחות את המנהלת, בתיאום עם משרד האוצר, לגבש וליישם מתווה לשיקום היישובים, בתי המגורים, התשתיות הציבוריות, מבני הציבור וסביבת המגורים ביישובים שנפגעו, כך שהיישובים ייקחו חלק בתוכנית השיקום היישובים ובביצועה ולתמוך בביצוע פעילות זו כך שהשיקום יעשה בצורה מיטבית, בשים לב להיקף הנזק בכל יישוב וכדי לתת מענה בין היתר להשלכות התכנוניות, ההנדסיות והקהילתיות. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 1,465 מיליוני ₪ בין השנים 2024-2026.

2. לנוכח הצרכים שעלו מהלחימה בחבל, עוצמת האירועים והשלכותיה ובשל היעדרותם הממושכת של תושבי החבל מאזור מגוריהם בעקבותיה, לפעול, בין היתר, לקידום תכנון, התאמה והשלמת תשתיות ומבני ציבור, להשלמות מיגון נדרשות, להנגשה של המרחב הציבורי ומבני הציבור ולשיקום של התשתיות ומבני הציבור בתחומי חבל התקומה ואשר בתחום אחריות המועצות האזוריות שבחבל התקומה לטובת חזרה מיטבית של תושבי החבל לביתם. המנהלת תקצה למועצות האזוריות בחבל, בין היתר באמצעות משרדי הממשלה ויחידות הסמך, סך של 260 מיליוני ₪ בין השנים 2024-2028, לפי אמות מידה שוויוניות שיגובשו על ידי המנהלת בתיאום עם משרד האוצר.

3. לנוכח הצרכים שעלו כתוצאה מהלחימה בעיר שדרות והשלכותיה ומההיעדרות הממושכת בעקבותיה של תושבי העיר מאזור מגוריהם, לפעול, בין היתר, לקידום תכנון, התאמה והשלמת תשתיות ומבני ציבור, להשלמות מיגון נדרשות, להנגשה של המרחב הציבורי ומבני הציבור ולשיקום של התשתיות ומבני הציבור שבתחום אחריותה של העיר שדרות, לטובת חזרה מיטבית של תושבי העיר לביתם. המנהלת תקצה לעיריית שדרות סך של 270 מל"ח בין השנים 2024-2028 לפי כללים שייקבעו על ידי מנהלת תקומה ובריאות עם משרד האוצר.

4. לנוכח הצרכים שעלו כתוצאה מהלחימה בחבל, לפעול, בין היתר, לקידום תכנון, התאמה והשלמת תשתיות ומבני ציבור, להשלמות מיגון נדרשות, להנגשה של המרחב הציבורי ומבני הציבור שבתחום יישובי החבל שבתחום המועצות האזוריות לטובת חזרה מיטבית של תושבי היישוב לביתם, בהתאם לתוכנית שתוגש ותאושר על ידי המנהלת לפי אמות מידה שוויוניות שיגובשו על ידיה

ובתיאום עם משרד האוצר. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך של 800 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

5. לפעול באמצעות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לביצוע פרויקטי תחבורה חיוניים ונדרשים לאור אירועי הלחימה, בין היתר, לשיקום של תשתיות תחבורה קיימות או הקמת דרכי גישה חלופיות נדרשות כאמור. בנוסף, לפעול לטיפול נדרש במפגעים תחבורתיים בחבל. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים תקציב בסך של 135 מלש"ח בין השנים 2024-2028 כפוף לתוכנית עבודה מוסכמת.

6. לפעול למענים בטיחותיים שעלו או שהתגברו בעקבות אירועי ה-7.10 והשלכותיהם הנדרשים בתשתיות התחבורה היבשתית בחבל. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התחבורה והבטיחות בדרכים תקציב בסך של 65 מלש"ח בין השנים 2024-2028 וכפוף לתוכנית עבודה מוסכמת.

7. לסייע, באמצעות המשרד להגנת הסביבה, בהכנה ובביצוע של תוכניות להקמת אתרי טבע ופרויקטים לשימור והגנה על השטחים הפתוחים ולחיבור הקהילה לטבע בתחום רשויות חבל התקומה. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה למשרד להגנת הסביבה 94 מלש"ח בשנים 2024-2028.

8. לקדם תכנון סביבתי במסגרת שיקום חבל התקומה, באמצעות חיזוק הייעוץ הסביבתי באיגוד ערים להגנת הסביבה נפת אשקלון וביחידה הסביבתית האזורית נגב מערבי לצורך תכנון נדרש בתוך חבל התקומה. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד להגנת הסביבה תקציב בסך של 2 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

9. לפעול לביצוע סקר ארכיאולוגי לאיתור פגיעות ונזקים שנוצרו כתוצאה מהמלחמה והפעילות המלחמתית לאתרי העתיקות בחבל. לצורך כך תקצה המנהלת בשנת 2024 סך של 1 מלש"ח לרשות העתיקות באמצעות משרד מורשת.

10. להעביר לרשות הממשלתית למים ולביוב 60 מיליוני ₪ בשנת 2024 לטובת הרחבתו של מט"ש שדרות-שער הנגב. רשות המים תקצה תקציב זה לאיגוד ערים שדרות בחלוקה של 80% מענק ו-20% הלוואה. תמיכות אלו יהיו בהתאם לנוהל הסיוע לביוב של רשות המים וכפוף לכל דין.

11. לאור היקפי הפעילות הצפויים בחבל לטובת שיקום היישובים והתאמתם, לפעול בשיתוף מנהל התכנון ומטה התכנון הלאומי לטובת קיצור וזירוז הליכי תכנון ובנייה הנדרשים. על כן תקצה המנהלת למנהל התכנון 20 מלש"ח בין השנים 2024-2028 לצורך הוצאות תפעול. אופן מימוש התקציב ייעשה בתיאום בין מנהלת תקומה למנהל התכנון.

ב. חינוך והשכלה גבוהה :

1. לפעול באמצעות משרד החינוך בגפ"ן הרשותי והבית ספרי, ובאמצעות יוזמות מוסדיות ורשותיות בגפן לגיבוש "סל תקומה לשיקום מערכת החינוך בחבל" לצורך מתן מענים פדגוגיים-חינוכיים, צרכים לימודיים מענים טיפוליים-רגשיים ובניית חוסן תלמידים וצוותי חינוך והוראה לרבות באמצעות יועצות חינוכיות, פסיכולוגים, מטפלים פרא-רפואיים ומטפלים בשילוב אומנויות, מתן מענים חברתיים-קהילתיים, צמצום פערים לימודיים, מתן מענים לאוכלוסיות מיוחדות; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד החינוך תקציב בסך של 977 מלש"ח בין השנים 2024-2028, משנת הלימודים תשפ"ה עד סיום שנה"ל תשפ"ח, במתווה פוחת על פני השנים.

2. לפעול, באמצעות משרד החינוך, לגיבוש משרה מנהלית בית ספרית בחבל לצורך תכלול וסיוע מנהלי למנהלי בתי הספר למימוש תוכנית העבודה וסנכרון כלל המשאבים הניתנים בבית הספר ובכללם מענים בריאותיים ורווחתיים; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד החינוך תקציב בסך 25 מלש"ח בין השנים 2024-2028, עד סיום שנה"ל תשפ"ח, במתווה פוחת על פני השנים וייעשה דרך סל ייעודי בגפ"ן ובהתאם לתבחינים שיגובשו בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, כהעסקה שנתית עד תום שנת תשפ"ח.

3. לפעול, באמצעות משרד החינוך ובהסכמה של הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ובתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, לשימור ומשיכת צוותי הוראה איכותיים ובכלל זה עובדי הוראה, לרבות מקצועות ה-STEM, יועצים חינוכיים, מטפלים ופסיכולוגים על מנת לטפל באתגרים הפדגוגיים, החברתיים והרגשיים, במורכבויות ובבעיות יוצאות הדופן הנובעות מהפערים הלימודיים והתמודדות עם הקשיים הלימודיים שנוצרו בעקבות אירועי ה-7.10 של ילדי החבל, לרבות בעיות קשב וריכוז, היעדר תחושת מסוגלות, פערי ידע וכו'. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד החינוך תקציב בסך 200 מלש"ח לכל השנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני השנים.

4. לפעול לגיבוש ויישום תוכניות חינוך בלתי פורמאליות לתמיכה בתהליך הריפוי והשיקום בעקבות אירועי ה-7.10 אשר פגעו משמעותית בתחושת הזהות והשייכות המשפיעה ישירות על החוסן האישי של כל אחד מילדי החבל, זאת באמצעות תמיכה ותגבור של פעילות בלתי פורמלית, הכשרות, חוגים ופיתוח חוסן באמצעות משרד החינוך שיוכל לבצע פעילויות גם באמצעות משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי - הרשות לפיתוח הנגב, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ו/או הרשויות המקומיות ו/או מנהלת תקומה ובתיאום איתם, זאת על פי בחירתו של משרד החינוך לעשות כן ובכפוף להוראות כל דין. משרד החינוך יתאם את תוכניותיו עם המנהלת. בנוסף, למנהלת תהיה האפשרות לבצע באופן

ישיר תוכניות שהיקפן הוא עד 35 מלש"ח. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 236 מלש"ח בין השנים 2024-2028 עד סיום שנה"ל תשפ"ח במתווה פוחת על פני השנים.

5. לפעול באמצעות משרד החינוך להוספת כיתות ומרחבי למידה, הכשרה או הכלה טיפוליים וכן מתקני ספורט ומגרשי ספורט, הצטיידות, שיפוצים, חידוש והתאמות של מרחבים ומבנים לצורך מתן מענה לימודי וטיפוליים נפשיים ורגשיים לילדי החבל במוסדות החינוך, בעקבות הטראומה של אירועי ה-7.10, זאת על מנת לאפשר מתן טיפולים אישיים וקבוצתיים במרחבי מוסדות החינוך ולעמוד באתגר מתן מענה רגשי לילדי החבל, זאת באמצעות משרד החינוך ובהתאם לנוהלי מנהל הפיתוח. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 199 מלש"ח להיבטים פיסיים בלבד בין השנים 2024-2028.

6. לפעול, בתיאום עם מל"ג/ות"ת ועם משרד האוצר ובשיתוף משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, בנושאים שבתחום טיפולו או הרשות לפיתוח הנגב בנושאים שבתחום טיפולה, לביצוע פעולות לשיקום ההשכלה הגבוהה כחלק משמעותי בזירוז תהליך השיקום של החבל ובכלל זה השבת אוכלוסייה צעירה ליישובים. בין פעולות אלו ניתן יהיה לכלול מתן מלגות לסטודנטים, הטבה בשכר לימוד בכפוף לקריטריונים, קמפיין לעידוד לרישום למכללת ספיר וכן השתתפות במענקים לעובדי המכללה לצורך חזרה לעבודה מיטבית במכללה (שלא באמצעות רכיבי שכר). ככל שיעלה הצורך בשיתופי פעולה מול מוסדות להשכלה גבוהה אחרים לצורך שיקום החבל, הדבר יקודם בתיאום עם מל"ג/ות"ת; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 200 מלש"ח עבור פעילות שאינה אקדמית ואינה מתקצבת על ידי ות"ת, במתווה פוחת על פני השנים, בין השנים 2024-2028.

ג. בריאות, בריאות הנפש והחוסן :

1. לפעול לחיזוק והבטחת שירותי הרפואה לתושבי החבל ולשיקום והבטחת זמינות ונגישות שירותי הרפואה בחבל, על רקע האירועים הקשים שחוו תושבי החבל ב-7.10 והעלייה וההחמרה הצפויים בתחלואה, הן בהיבט הנפשי והן בהיבט הגופני, זאת בתחומי רפואה דחופה, רפואה בקהילה, בריאות הנפש ושיקום באמצעות משרד הבריאות ומשרד העלייה והקליטה, כל אחד מהם בתחום אחריותו וכפוף להוראות כל דין; לצורך כך תקצה המנהלת 256 מלש"ח בין השנים 2024-2028 ובמתווה פוחת החל משנת 2026 ואילך.

2. לפעול להנגשה וקידום זמינות שירותי הבריאות בתחום הרפואה הקהילתית והשניונית באמצעות הקמת מרכזי רפואה, אשר יתנו מענה לצורכי הבריאות

שהתהוו והתעצמו משמעותית בעקבות אירועי ה-7.10; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב של 70 מלש"ח בין השנים 2024-2028, כפוף להוראות כל דין.

3. לפעול לקידום רפואה מונעת למיגור תחלואה, לרבות תחלואה כרונית, בקרב תושבי החבל, שהועצמה עקב אירועי ה-7.10 ועל רקע השהייה הארוכה מחוץ לבית, זאת באמצעות משרד הבריאות; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 40 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת החל משנת 2026 ואילך, כפוף להוראות כל דין.

4. לפעול למתן מענים נדרשים בתחום התפתחות הילד ולילדים על הרצף, בשיתוף עם משרד הבריאות. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 39 מלש"ח בין השנים 2024-2028 כפוף להוראות כל דין ובמתווה פוחת החל משנת 2026 ואילך.

5. לפעול באמצעות משרד הבריאות לתת מענים נדרשים לטיפול חוסן ונפש, לאבחון וטיפול בפרט ובקהילות הסובלים מטראומה, מחרדה ומהתמודדות עם השלכות של אובדן ושכול וסנכרון בין כלל מעניי בריאות הנפש בחבל בדגש על רצף הטיפול כמתחייב מאירועי ה-7.10 והשלכותיהם; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד הבריאות תקציב בסך 111 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת החל משנת 2026 ואילך.

6. לפעול להתאמת מרכזי החוסן בהיבטי תשתית, תפעול ותחזוקה לצרכים החדשים שהתהוו או הועצמו עקב אירועי ה-7.10; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 99 מלש"ח בין השנים 2024-2028 שימומש בהתאם להוראות הדין.

7. לפעול, בשיתוף עם משרד הבריאות, לגיבוש המתכונת למתן מענה אזורי רב תחומי לקידום מענה טיפולי הוליסטי בתחומי הריפוי, השיקום והחוסן לטובת תושבי חבל תקומה במטרה להכיל מענה אינטגרטיבי טיפולי הרואה את האדם במרכז באמצעות גיבוש מודל טיפולי משקם ומשלב בין דיסציפלינות שונות מתחומי החינוך, הרווחה והבריאות בכפיפה האחת תוך שמירה על רצף הטיפול, וזאת על רקע הצרכים הייחודיים שהתהוו או הועצמו בעקבות אירועי ה-7.10. המימוש יבוצע בשיתוף עם משרדי ממשלה נוספים, בהתאם לאחריותם ועל פי המתכונת שתגובש כאמור; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 100 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

ד. רווחה:

1. לפעול, בשיתוף משרד הרווחה והביטחון החברתי (להלן – הרווחה) למתן מענים רווחתיים להתמודדות עם טראומה ושכול; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך

61 מלש"ח בין השנים 2024-2028 שימומש על-פי דין במתווה פוחת על פני השנים.

2. לפעול בשיתוף משרד הרווחה לגיבוש תוכניות לאוכלוסיות ייחודיות לטיפול בשלומות רגשית ומסוגלות אישית וצמצום התנהגויות סיכוניות; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 115 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני השנים.

3. לפעול באמצעות משרד הרווחה, באישור אגף הממונה על השכר והסכמי עבודה ובתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, לתמוך בעובדי הרווחה ובמערכת הרווחה ברשויות המקומיות באמצעות התאמת התקינה, תגמול, שימור ומשיכת הון אנושי איכותי, הכשרות והדרכות של עובדים סוציאליים ברשויות המקומיות; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 130 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני השנים.

4. לפעול בשיתוף משרד הרווחה, הרשויות המקומיות ואשכול נגב מערבי, בכפוף ובגדרי סמכויותיהן על פי דין, לקידום תהליכי מיצוי זכויות של הפרט והמשפחה, תוכניות חוסן כלכלי וסדנאות תמיכה וליווי כלכלי וזאת בתחום חבל התקומה; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 74 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני השנים.

5. לפעול באמצעות משרד המשפטים להכוונה משפטית ראשונית וסיוע במיצוי זכויות משפטיות במודל "קו ראשון" לתושבי חבל תקומה; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד המשפטים תקציב בסך 8 מלש"ח בין השנים 2024-2026 במתווה פוחת על פני השנים.

ה. קהילה:

לפעול בשיתוף עם משרד הרווחה, משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות, המשרד לשוויון חברתי, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי – כולם או חלקם - למתן מענה משקם לכלל הקהילות ברשויות המקומיות תוך התייחסות לקבוצות שונות באוכלוסייה (שכבות גיל, רמות סיכון, אוכלוסיות ייחודיות, בין היתר נשים ולהט"ב), לפעילות להעצמה מקומית תוך מימון מלווי קהילות, רכזי ומנהלי קהילות ביישובים, חיזוק מערך ההתנדבות ביישובים ותוכניות לחיזוק החוסן וההבניה הקהילתית כאמצעי נוסף להתמודדות עם השבר שחוו קהילות החבל באירועי ה-7.10; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 115 מלש"ח בין השנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני שנים.

ו. תרבות:

1. לפעול בשיתוף משרד התרבות והספורט כדי לספק מענים באופן נרחב לפעילות של יוצרים ויוצרות מקומיים באמצעות תמיכה באומנים מקומיים ובפעילותם, לרבות השכרת חללים ומרחבים ליצירה, זאת על רקע ההבנה המקובלת כי לעשייה תרבותית קהילתית ישנה משמעות נרחבת בכל הקשור לשיקום קהילות ופרטים; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התרבות והספורט תקציב בסך 23 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

2. לפעול בשיתוף משרד התרבות והספורט לחיזוק מעני החוסן שניתנים ע"י מוסדות תרבות נתמכים בחבל ועידודם לפעילות רב תחומית, זאת על רקע ההבנה המקובלת כי לעשייה תרבותית קהילתית ישנה משמעות נרחבת בכל הקשור לשיקום קהילות ופרטים; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התרבות והספורט תקציב בסך 30 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

3. לפעול בשיתוף משרד התרבות והספורט לגיבוש פעילות תרבות רשותית בחבל התקומה באמצעות מבחני תמיכה ייעודיים כדרך להתמודדות עם טראומה והשבת החוסן; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התרבות והספורט תקציב בסך 47 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

4. ביצוע הוראות סעיף זה יעשה באמצעות המנגנונים שבהם פועל משרד התרבות והספורט, לרבות בחינת שימוש במנגנוני רכש או תמיכות.

ז. ספורט:

לפעול בשיתוף משרד התרבות והספורט לתמיכה בחיזוק הספורט העממי והקהילתי, בתקצוב פעילויות הפוגה, אירועי ספורט, שיקום מסגרות ספורט תחרותיות והמשך רצף פעילות קבוצות הספורט במסגרת רשותית וזאת על רקע ההבנה המקובלת כי לפעילות גופנית קהילתית ישנה משמעות נרחבת בכל הקשור לשיקום הנפש; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התרבות והספורט תקציב בסך 55 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

ח. צעירים:

1. לפעול, בשיתוף משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי עם ולמען הצעירים ובכללם הורים צעירים לפעוטות, אשר חוו את התופת באירועי ה-7.10 ונדרשים לשקם את חייהם וחיי משפחתם ולפעול להשבת האמון ולחיבור מחדש של הקהילות שהתפרקו ופרטים מהם נרצחו ונחטפו. זאת, בין היתר, באמצעות יצירת מעטפת מענים לשיקום וליווי הפרט והקבוצה, מיזמים לצעירים לשיקום המסוגלות העצמית והקהילתית ותוספת כוח אדם ופעילות במרכזי הצעירים, נוכח ההבנה שלהשבת אוכלוסייה צעירה יש השפעה משמעותית על שיקום החבל והשבת

אוכלוסיות אליו; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 61 מיליוני ש"ח בין השנים 2024-2028.

2. לפעול, בשיתוף משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות, משרד הביטחון, משרד החינוך, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, משרד העלייה והקליטה - כולם או חלקם - לתמיכה ועיבוי גרעיני נח"ל, מכינות קדם צבאיות, כפרי סטודנטים וקהילות סטודנטאליות, מסגרות שנת שירות, ישיבות הסדר ותוכניות לצעירים ולצעירים עולים, וזאת על מנת לאפשר תמיכה היקפית בקהילות החבל, לרבות קהילות הנמצאות בפתרונות ביניים קהילתיים, בדגש על הנוער שחוזה טראומה משמעותית, אובדן ושיכול וכן על רקע ההבנה שלהשבת אוכלוסייה צעירה יש השפעה משמעותית על שיקום החבל והשבת אוכלוסיות אליו; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 105 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

ט. דתות:

לפעול בשיתוף המשרד לשירותי דת להתאמת בתי עלמין וכן לפעול לשיקום בתי כנסת ומקוואות; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 21.5 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

י. תעסוקה (שכירים ועצמאים)

נוכח אירועי ה-7.10 והשלכות הטראומה והפינוי על תושבי החבל, להטיל על המנהלת לפעול לשיקום התעסוקה בחבל, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גורמים ממשלתיים, הרשויות המקומיות וגופי חברה אזרחית ועסקית, לפי העניין ובכפוף לכל דין, כפי שיפורט להלן. לצורך כך המנהלת:

1. תפעל לגיבוש והתאמה של תשתיות לשיקום התעסוקה באמצעות מרכזי תעסוקה קהילתיים ועירוניים המוכוונים לשילוב הפרט במעגל התעסוקה, לרבות כלים ומענים הניתנים לפרט במסגרתם, תוכניות ייעודיות לשמירה על מסוגלות תעסוקתית וחיזוק יכולות תעסוקתיות, זאת תוך היועצות עם משרד העבודה, משרד הרווחה ומשרד האוצר. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך של 143.7 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

2. תפעל לסיוע בהשתלבות מחדש בשוק העבודה וגיבוש הזדמנויות תעסוקה חליפיות לאור השלכות אירועי ה-7.10 על שגרת התעסוקה והמסוגלות התעסוקתית, לצד פעולות לשימור עובדים במקום עבודתם, לרבות באמצעות סבסוד תוכניות הכשרה פרטניות (תוכנית שוברים), מעטפת סיוע ללומדים בהשכלה על תיכונית (מה"ט והשכלה גבוהה) וגיבוש תוכניות הכשרה והסבה מכוונות העסקה כמפורט להלן:

א. תוכנית השוברים תבוצע באמצעות משרד העבודה לטובת כלל תושבי החבל. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד העבודה תקציב בסך 20 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

ב. תוכנית מעטפת סיוע ללומדים בהשכלה על תיכונית (מה"ט) תקודם באמצעות משרד העבודה.

ג. תוכניות ההכשרה מוכוונות העסקה יגובשו תוך היועצות לפי העניין עם משרדי הממשלה השונים לרבות משרד העבודה, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד האוצר ורשות החדשנות.

ד. לצורך סעיפים ב' ו-ג', תקצה המנהלת תקציב בסך 210 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

3. תפעל, לרבות בהיועצות עם משרד האוצר, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד העבודה, המוסד לביטוח לאומי, רשות החדשנות, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי וגופים רלוונטיים מחוץ לממשלה, לגיבוש מנגנונים נוספים שיידרשו בתקופת התוכנית לצורך התמודדות עם השלכות ממושכות של המשבר התעסוקתי בחבל ואופן ביצועם, לרבות תוכניות לשימור עובדים ומענים הנדרשים לעובדים, מעסיקים ובעלי עסקים שונים. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 200 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

יא. עסקים, מסחר, תעשייה ותעשייה חקלאית

להטיל על המנהלת לפעול לשיקום העסקים והתעשייה בחבל, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים מבצעים מהממשלה ומחוצה לה כפי שיפורט להלן. לצורך כך המנהלת:

1. תפעל לגיבוש מסלול סיוע ייעודי לעידוד השקעות הון בטווח המידי על מנת להשיב ולשמר את העסקים בחבל בהיבטי היקפי הפעילות העסקית, שימור לקוחות וגישור על ההשפעות השליליות של המלחמה על הסביבה העסקית. פעילות זו תבוצע בעיקרה באמצעות הרשות להשקעות ולפיתוח התעשייה והכלכלה במשרד הכלכלה והתעשייה. לצורך כך, תקצה המנהלת תקציב בסך של 70 מלש"ח בין השנים 2024-2025.

2. תפעל ללוות באופן מתמשך ותיתן מעטפת תומכת לעסקים קטנים ובינוניים על מנת להשיב ולשמר את פעילות העסקים הקטנים בחבל ביחס למצבם ערב אירועי ה-7.10 וזאת באמצעות גיבוש מענים ותוכניות חדשות והתאמה ועדכון של תוכניות ותשתיות קיימות, לרבות ייעוץ עסקי, ליווי, תוכנית מנטורינג, קהילות עסקים, תמיכה כלכלית ותוכניות ייעודיות למניעת קריסה כלכלית. תוכניות אלו

יבוצעו הן באמצעות גופי הממשלה והתוכניות הקיימות כיום, כדוגמת הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים והן באמצעות פיתוח מענים חדשים בשיתוף עם גופי הממשלה הרלוונטיים, רשויות מקומיות, גופי חברה אזרחית והמגזר העסקי. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 215 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

3. תפעל לחיזוק החוסן התעסוקתי של בעלי העסקים ועובדיהם לשם שימור וייצוב העסקים על רקע הטראומה שחוו והלחימה המתמשכת לשם מניעת נשירת עובדים וחיזוק ההון האנושי בדגש על יכולת ההתמודדות עם טראומה מתמשכת והשלכותיה על מקומות העבודה. גיבוש תוכניות אלו ייעשה תוך היוועצות עם גורמי המקצוע הרלוונטיים בממשלה ומחוצה לה ויבוצע באמצעות המנהלת ושיתופי פעולה ייעודיים. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 45 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

יב. אנרגיה:

לפעול לשיפור הביטחון והעצמאות באנרגיה בין היתר באמצעות מיגון שנאים והטמנת רשת חלוקת החשמל בתוך גבולות יישובי חבל תקומה, תמיכה בהקמת מערכות שיאפשרו צריכת חשמל באופן מקומי בשעת חירום, בין היתר באמצעות סבסוד ממירים היברידיים או טכנולוגיה דומה ומתקני אגירה ואנרגיה מתחדשת במבני ציבור, עסקים ובתי מגורים, לרבות בתים משותפים אשר ישמשו כגיבוי בעת הצורך ובכפוף לכל דין.

לבחון קידום מענה רגולטורי אשר יאפשר שימוש באנרגיה מתחדשת ואגירה באופן מקומי לטובת רציפות אנרגטית בשעת חירום.

בנוסף לכך, לקדם עצמאות תפעולית על ידי יצירת התנאים שיאפשרו יכולת תפעול עצמאית של הרשת הפנימית ביישוב. ככל שיתאפשר ובהתאם לכל דין, יצטרפו יישובים נוספים למתווה המחלקים ההיסטוריים.

מענים אלו, לרבות מנגנוני ליווי והטמעה, יגובשו על ידי המנהלת בשיתוף עם משרד האנרגיה והתשתיות ומשרד האוצר ויבוצעו בתחומי החבל באמצעות משרד האנרגיה והתשתיות, אשכול נגב מערבי והרשויות המקומיות וזאת בכפוף ובגדרי סמכויותיהן על פי דין. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 300 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

למען הסר ספק מובהר כי האמור בסעיף זה כפוף לכל דין ובכלל כך כפוף לחוק משק החשמל, התשנ"ו-1996 וכי אין בהחלטה זו כדי לגרוע מהסמכויות ומשיקול הדעת המוקנים למי מהשרים לפי החוק האמור.

יג. חקלאות:

1. לפעול להעתקת פעילות של חקלאות אינטנסיבית במושב נתיב העשרה הנמצאת בצמידות לגדר המערכת, ובכלל כך בתי צמיחה ולולים, למיקום אחר בשטח המושב, בהתאם לדיני התכנון והבנייה, ובמקומה לקיים בשטח המקורי פעילות חקלאית אחרת; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 20 מלש"ח בשנת 2024.
2. לפעול בשיתוף עם משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – החקלאות) לגיבוש תוכניות הכשרה והטמעת טכנולוגיות לחקלאים להתמודדות עם נזקי ה-7.10. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 20 מלש"ח בשנים 2024-2028.
3. לפעול באמצעות משרד החקלאות ורשות המים ובשיתוף עם משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, כל משרד בעניינים שבתחום אחריותו, לקידום תכנון סטטוטורי, תוכניות אב תומכות שיקום ותכנון מפורט תומך שיקום בתחום החקלאות; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 17.3 מלש"ח בשנים 2024-2025.
4. לפעול באמצעות משרד החקלאות ובהתייעצות עם המשרד להגנת הסביבה, לשיקום תשתיות הניקוז, טיפול בקרקע חקלאית שנפגעה והסדרת דרכים חקלאיות בחבל. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 59 מלש"ח בין השנים 2024-2025.
5. לפעול בתיאום עם משרד החקלאות לשיקום וחיזוק השירותים הווטרינריים האזוריים; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 5 מלש"ח בין השנים 2024-2025.
6. לפעול באמצעות משרד החקלאות לקידום פעולות של הדברת מזיקים אזורית בחבל; לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך 10 מלש"ח בין השנים 2024-2025.

יד. תיירות:

לפעול באמצעות משרד התיירות, שיפעל בכפוף לנהליו, לקידום תוכניות הכשרה וליווי מקצועי של עסקי התיירות שנפגעו בעקבות אירועי ה-7.10 בחבל; לצורך כך תקצה המנהלת למשרד התיירות תקציב בסך 3.5 מלש"ח בשנים 2024-2028.

טו. ביטחון לאומי:

לפעול לשיקום הביטחון האישי של תושבים ברחבי החבל, לרבות היערכות מערכי השיטור, החילוץ וההצלה למימוש משימותיהם, באמצעות המשרד לביטחון לאומי; לצורך כך תקצה המנהלת את הסכומים למענים הבאים בחלוקה שלהלן:

1. תגבור של משטרת ישראל כחלק מביטחון התושבים בחבל, לרבות שיקום והקמה מחדש של תחנת המשטרה בשדרות, על סך 64.5 מלש"ח בין השנים 2024-2026.

2. תגבור אבטחת מוסדות חינוך הקבועים והזמניים, כחלק מתחושת הביטחון של התושבים, על סך 23 מלש"ח בין השנים 2024-2028 (שנות הלימודים תשפ"ה עד תשפ"ח).

3. תגבור של הרשות הארצית לכבאות והצלה בהיבטי רציפות תפקודית במצבי חירום, הן בתחנות כיבוי האש בשדרות ובמגן והן בתחנות מתנדבים ביישובים, על סך 32.5 מלש"ח בין השנים 2024-2025.

4. מימוש תוכנית חוסן קהילתי באמצעות הרשות הלאומית לביטחון קהילתי על סך 8 מלש"ח בין השנים 2024-2028.

טז. מורשת :

נושא מרחב המורשת לחבל התקומה ופיתוח עוגני מורשת לצורך תיעוד והנצחת אירועי ה-7.10 יגובש בהמשך ויובא להחלטת ממשלה נוספת. התקציב בסך 175 מלש"ח ישוריין על ידי המנהלת לצורך כך.

יז. שלטון מקומי :

לפעול, באמצעות משרד הפנים, להעמדת יכולות שתאפשרנה לרשויות המקומיות להתמודד עם אתגרי השיקום והריפוי באמצעות תהליכים ארגוניים התומכים את אתגרים אלו (פיתוח ארגוני), לרבות התאמת המבנה הארגוני של הרשויות המקומיות באמצעות העסקת משרות זמניות ורכישת שירותים, חיזוק ההון האנושי על מנת לאפשר עמידה במשימות ואתגרי השיקום והריפוי, שיפור בתהליכי העבודה הארגוניים באמצעים דיגיטליים, מתן כלים לשימור ומשיכת כוח אדם הנדרש. רכיבי התוכנית הקשורים לשכר עובדים (לרבות הכלים בנושא שימור ומשיכת כוח אדם) יקבעו בשיתוף משרד הפנים ואגף התקציבים במשרד האוצר ובכפוף לאישור הממונה על השכר ויחסי עבודה במשרד האוצר ולהוראות החלות לפי כל דין על הסדרה ושינויים בנוגע לשכר עובדים. הקצאת הסיוע תיעשה לפי כללים ותבחינים מקצועיים שייקבעו על ידי משרד הפנים בהיוועצות עם מנהלת תקומה ובכפוף לאישור משרד הפנים לתוכניות העבודה המפורטות שתגיש כל רשות מקומית למימוש המרכיבים האמורים. לצורך כך תקצה המנהלת למשרד הפנים תקציב בסך 190 מלש"ח לשנים 2024-2028 במתווה פוחת על פני שנים.

3. לתקן את החלטת הממשלה מס' 462 מיום 20.4.2023 (להלן – החלטה 462) כדלקמן :

א. בינוי ודיור :

לאחר סעיף 3.25 יבוא –

3.25.א. מנהלת תקומה, משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר יפעלו במהלך שנת 2024 לגבש מתווה להעמקת סבסוד הפיתוח. כלי פעולה זה יובא לאישור הממשלה בהתאם לאמור בסעיף 1(ב) להחלטה מס' 1699 מיום 17.4.2024.

3.25.ב. מנהלת תקומה, משרד הבינוי והשיכון, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ומשרד האוצר יפעלו לגבש במהלך שנת 2024 מתווה לסבסוד בניית בתי אגודה. כלי פעולה זה יובא לאישור הממשלה בהתאם לאמור בסעיף 1(ב) להחלטה מספר 1699 מיום 17.4.2024.

בסעיף 2.11.ד: במקום "בין השנים 2023-2024, יבוא: "בשנת 2024"

ב. התחדשות עירונית בשדרות:

בסעיף 3.16 להוסיף סעיף קטן ג. "מנהלת תקומה תקצה לרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, באמצעות משרד הבינוי והשיכון, 18.5 מלש"ח בשנת 2024 לצורך הקמה והפעלה של מנהלת להתחדשות עירונית וקידום תכנון מתחמי התחדשות עירונית בעיר שדרות."

ג. תשתיות מים וביוב:

1. להוסיף סעיף קטן 3.13.ד. מנהלת תקומה תקצה לרשות הממשלתית למים ולביוב 5 מלש"ח בשנת 2024 לטובת תכנון תוכנית אב למים וביוב עבור יישובי עוטף עזה. התקציב יוקצה באמצעות רשות המים בחלוקה של 80% מענק ו-20% הלוואה.

2. לתקן את סעיף 3.13.ג. לנוסח הבא "להטיל על מנהלת תקומה לתקצב את מימוש הרחבת מט"ש חולית ושדרוגו בעלות של 95 מלש"ח. התקציב יוקצה באמצעות רשות המים בחלוקה של 80% מענק ו-20% הלוואה.

ד. הגנת הסביבה:

1. בסעיף 3.9.ד. אחרי "3 מלש"ח" יבוא "יוקצו ממקורות מנהלת תקומה 3 מלש"ח נוספים בשנת 2024 בתיאום בין המשרד להגנת הסביבה ומנהלת תקומה".

2. להוסיף סעיף 3.9.ה: "להטיל על המשרד להגנת הסביבה להקצות סכום של 5 מלש"ח לעיריית שדרות מתקציב שיועבר ממנהלת תקומה עבור טיפוח סביבתי, בהתאם לתוכנית שתוגש על ידיה בכפוף לעקרונות קול קורא 6397 (2016), למעט שינויים הנוגעים לגיל המבנים ושינויים אחרים במידת הצורך לאחר השלמת ביצוע מיפוי המבנים וכפוף לאישור ועדת התמיכות המשרדית. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה למשרד להגנת הסביבה 5 מלש"ח בשנת 2024"

3. להוסיף סעיף 13.9. "להטיל על מנהלת תקומה באמצעות המשרד להגנת הסביבה לקדם פעילות לחידוש ריהוט ישן, לרבות מאתרי ההרס והלחימה והשבתו באמצעות הקמת מרכזי "מחדוש" רהיטים, לרבות לצורך עידוד שימוש חוזר והפחתת פסולת. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 4 מלש"ח בשנת 2024, בכפוף להצגת תוכנית עבודה להקמת המרכזים."

4. בסעיף 3.10 ב' במקום "להקצות סכום כולל של 4 מלש"ח" יבוא "לרשום את הודעת המשרד להגנת הסביבה שלפיה הקרן לשמירת הניקיון הקצתה 7.5 מלש"ח."

5. להוסיף סעיף 13.9 ז: "להטיל על המשרד להגנת הסביבה להקצות תקציב נוסף למועצה האזורית אשכול, שהאתר נמצא בתחומה, עבור השתתפות בהוצאות שייגרמו לה כתוצאה מסגירת אתר ההטמנה דיה והעברת הפסולת למתקן מיון חלופי זמני. מנהלת תקומה תתקצב את המשרד להגנת הסביבה ב-4 מלש"ח בשנת 2024 לצורך יישום סעיף זה. מתן התמיכה למועצה אזורית אשכול יהיה בתנאים שייקבעו בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר. בנוסף, לרשום את הודעת הקרן לשמירת הניקיון על הקצאת 2 מלש"ח לצורך סעיף זה."

6. להוסיף סעיף 13.9 ח: "להטיל על מנהלת תקומה להקצות לעיריית שדרות, באמצעות המשרד להגנת הסביבה, 4 מלש"ח בשנת 2024 עבור הכנה ויישום של תוכנית הצללה עירונית, בהתאם לעקרונות קו"ק 15021 (2022) בנושא הכנת תוכניות עירוניות להצללה ולקירור באמצעות עצים, למעט לעניין שיעור ההשתתפות, והכול בהתאם לתנאים שייקבעו במנהלת והמשרד."

7. בסעיף 49ג בהחלטת הממשלה מס' 566 מיום 22.11.2020 כפי שתוקן בהחלטה 462 - במקום המילה "הביתית" יבוא "העירונית" ובמקום "15 מלש"ח" יבוא "20 מלש"ח."

ה. תשתיות תחבורה ותחבורה ציבורית:

בסעיף 3.19 א. יבוא בסיפה של הסעיף "מנהלת תקומה תקצה 17 מלש"ח לרשות הארצית לתחבורה ציבורית במשרד התחבורה לטובת תכנון או ביצוע רכיבי תחבורה ציבורית בשנת 2024 בהתבסס על תוכניות מקצועיות שיסופקו על ידי הרשות הארצית לתחבורה ציבורית במשרד התחבורה בשיתוף עם אשכול רשויות נגב מערבי. התקציב יועמד לפעילות בעוטף בלבד."

ו. חינוך:

1. לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ה' כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף עם משרד החינוך לקדם תכנון ופיקוח של מבני חינוך מסוג כיתות ספת, חדרי טיפול, חוות חקלאיות טיפוליות, מרכז לגיל הרך, סביבות למידה, מרכזי

טיפול, מתי"א, פסג"ה, מתקני ספורט, התאמה, שיפוץ וחיידוש מבנים בהיותם מענה פיזי ראוי תומך את פעולות השיקום; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 10 מלש"ח לשנת 2024.

2. לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ו' כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף עם משרד החינוך לקדם בנייה של מרכז מחוננים התומך את פעולות השיקום הנדרשים לילדי החבל; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 15 מלש"ח לשנת 2024.

3. לתקן את סעיף 1.5 ולהוסיף לאחר "שר החינוך": "שר התרבות והספורט, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ושר החקלאות ופיתוח הכפר יפעלו, לפי העניין".

ז. רווחה:

לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ו' כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף עם משרד הרווחה והביטחון החברתי לקדם תכנון של מבני רווחה מסוג מועדוניות, מבני אזרחים ותיקים, מבנים להרחבת שירותים חברתיים, בהיותם מענה פיזי ראוי תומך את פעולות השיקום; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 10 מלש"ח לשנת 2024.

ח. ספורט:

לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ז' כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף עם משרד התרבות והספורט להקים מתקני ספורט המהווים תמיכה בפעילות הספורטיבית שנועדה לשיקום ילדי וקהילות החבל, מתקנים השלובים בפעילות ספורטיבית ומהווים "בית" לקהילה בפעילות זו; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 50 מלש"ח לשנת 2024. יובהר כי תקציב זה יחולק בתוכנית המתקנים הלאומית לאשכול הקהילתי.

לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ז1 כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף עם משרד התרבות והספורט לבצע בדיקת היתכנות להקמת מתקן ספורט וינגייט דרום; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 15 מלש"ח לשנת 2024.

ט. תרבות:

1. לתקן את סעיף 2.11 ולהוסיף סעיף קטן ח' כדלהלן - להטיל על מנהלת תקומה בשיתוף והיוועצות עם משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי ומשרד התרבות והספורט להקצות 30 מלש"ח בשנת 2024 עבור הקמה, שיפוץ ושדרוג מוסדות תרבות ברשויות חבל התקומה. הפעילות האמורה תיעשה בשיתוף משרד התרבות והספורט ומשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי. לשם כך תקצה מנהלת

תקומה 30 מלש"ח בשנת 2024. ביצוע הוראות סעיף זה ייעשה באמצעות המנגנונים המקובלים לרבות בחינת שימוש במנגנוני רכש או תמיכות.

2. בסעיף 3.23 א: במקום "בין השנים 2023-2024", יבוא: "בשנת 2024".

3. לתקן את סעיף 3.6 ד' ולהוסיף - לצורך השתתפות בהקמת מרכז כנסים ואירועים ממוגן ומרכז הפעלה וחמ"ל אזורי בחירות בעיר שדרות, יוקצו למנהלת תקומה בשיתוף משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי 15 מלש"ח נוספים מעבר לסכום הקיים בסעיף.

י. דתות:

לתקן את סעיף 3.25 כדלהלן: מבני דת - לצורך תמיכה תומכת שיקום ליישובי עוטף עזה, יוקצו מתקציב מנהלת תקומה סכומים לטובת מבני דת בסך 10.5 מלש"ח בשנת התמיכות 2024, עבור בינוי ושיפוץ של בתי כנסת ו/או מקוואות ו/או בתי עלמין ביישובי עוטף עזה, בכפוף לבחינת הצרכים בשטח ולתוכנית העבודה המשרדית.

יא. קידום עסקים קטנים ובינוניים:

להוסיף לסעיף 2.3 סעיף קטן ב: "להטיל על מנהלת תקומה להקצות תקציב בסך של 30 מיליוני ₪ בשנת 2024 למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לצורך הקמה, שיפוץ, ותקצוב פעילות שוטפת של מתחמי עבודה מרחוק בתחום החבל".

יב. התחדשות כפרית:

להוסיף לסעיף 2.12 סעיף קטן ג: להטיל על מנהלת תקומה להקצות תקציב בסך 10 מלש"ח בשנת 2024 לצורך התקשרות שתבצע לרכישת שירותי ייעוץ, תכנון, ליווי וגיבוש תוכניות לפיתוח מוקדים כלכליים יישוביים, בשים לב לצורכי היישובים בעוטף ובפריסה המרחבית בשיתוף עם מנהל התכנון והרשויות המקומיות בחבל, זאת במטרה להגדיל את היצע ומגוון הזדמנויות התעסוקה בחבל ובקרבת בתי התושבים, אסדרת השימושים, הנגשת השירות ושיפור הרווחה הכלכלית של תושבי החבל.

יג. פיתוח כלכלי רשותי:

להוסיף לסעיף 3.3 בסופו: לעניין פרויקטים כלכליים מניבים אשר יגדילו את הכנסות הרשות המקומית בעוטף עזה או יקטינו את הוצאותיה וכן לחידוש אזורי תעשייה ותעסוקה קיימים בחבל, תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 15 מיליוני ₪ נוספים (להלן – הפרויקטים התוספתיים) בשנת 2024. הפרויקטים התוספתיים יבוצעו על ידי משרד הפנים, משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי והרשויות המקומיות.

יד. חדשנות, מדע וטכנולוגיה:

להוסיף בסיפה של סעיף 1.6 סעיף קטן ג': להטיל על המנהלת, בשיתוף משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד האוצר לגבש המלצות להקמת מרכז מו"פ יישומי לקידום, פיתוח וחיזוק האקוסיסטם המדעי-טכנולוגי בעוטף, זאת על בסיס היתרונות היחסיים של האזור ובמטרה למנף אותם למצוינות והובלה ברמה בין-לאומית. בנוסף, לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תיקח חלק בגיבוש ההמלצות האמורות. לשם כך תוקם ועדת היגוי בראשות מנהלת תקומה אשר תכלול נציגים ממשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, רשות החדשנות, משרד האנרגיה והתשתיות, ות"ת, אגף התקציבים במשרד האוצר, נציגות השלטון המקומי בחבל והתעשייה הרלוונטית, אוניברסיטת בן גוריון ומכללת ספיר. ועדת ההיגוי תמליץ על יעדי המרכז ומודל הפעולה והתקצוב של המרכז במטרה לבנות מודל אפקטיבי ובר-קיימא, המבוסס על צמצום הדרגתי בתמיכה הממשלתית למול הכנסות עצמיות בתום חמש שנים מהפעלת התוכנית. לצורך מהלך ההקמה יוקצו 5 מלש"ח בשנת 2024.

טו. חקלאות :

1. להוסיף בסיפה של סעיף 2.7(ד) :

א. להטיל על מנהלת תקומה, בשיתוף עם משרד הכלכלה והתעשייה, משרד החקלאות ופיתוח הכפר, משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד האוצר לקדם התנעה של הטמעת טכנולוגיה וידע מתקדם בחקלאות בחבל כאמצעי להתמודדות המשקים בחבל עם המשבר שנוצר בעקבות אירועי ה-7.10 באמצעות הקמה או שדרוג של גוף מנהל לחדשנות ולאגטק שבסיסו בחבל וישרת את כל אזור הנגב המערבי, מתן מענקים לחברות בתחום האגטק בחבל, הקמת מרכז מעבדות שירות, הקמת משקי מודל, מתן מענקים למחקר יישומי ותכנון חממה לימודית לחקלאות מתקדמת. בנוסף, לרשום את הודעת רשות החדשנות כי תיקח חלק בקידום הפעולות האמורות. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 21 מלש"ח בשנת 2024, באמצעות הליכים תחרותיים ושוויוניים ככל שמדובר בעסקים פרטיים וזאת באמצעות רשות החדשנות או משרד הכלכלה והתעשייה, כפי שישוכם עימם.

ב. להטיל על מנהלת תקומה, בשיתוף עם משרד החקלאות ופיתוח הכפר לפעול לשיקום וחיזוק תשתיות המחקר והפיתוח בחבל. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 25 מלש"ח בשנת 2024.

2. להוסיף בסיפה של סעיף 2.8 :

להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר, בשיתוף מנהלת תקומה, לפרסם מסלול סיוע ייעודי לחבל בדרך של השקעות הון במשקים במטרה לסייע להם להתגבר על המשבר שפקד את החבל בעקבות אירועי ה-7.10 ולהיערך לתנאים

החדשים שנוצרו ובכלל זה מחסור בידיים עובדות. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 180 מלש"ח בשנת 2024.

3. להטיל על מנהלת תקומה, בשיתוף משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, לפרסם מסלול סיוע ייעודי לחבל בדרך של השקעות הון לייעול ואוטומציה של בתי אריזה אזוריים בחבל במטרה לחזק את יכולות האריזה והשיווק של משקי החבל כחלק מהתמודדותם עם המשבר שפקד את החבל בעקבות אירועי ה-7.10. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 40 מלש"ח בשנת 2024.

4. להוסיף את סעיף 2.8 א :

להטיל על מנהלת תקומה, באמצעות משרד החקלאות ופיתוח הכפר, לפרסם מסלול סיועי ייעודי לחבל בדרך של השקעות הון במשקים של חקלאים חדשים וכן להפעיל תוכניות של הכשרות ומלגות במטרה להעמיד את הדור הבא של חקלאי החבל אל מול הפגיעה הקשה בהון האנושי שספג החבל בעקבות אירועי ה-7.10. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 28 מלש"ח בשנת 2024.

5. להוסיף את סעיף 3.9 (ג) :

א. להטיל על מנהלת תקומה, בשיתוף עם המשרד להגנת הסביבה, לקדם הקמת פתרונות קצה לפסולת חקלאית בחבל ולתמרץ חקלאים לצמצם ולהפריד את הפסולת החקלאית היוצאת ממשקם. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 30 מלש"ח בשנת 2024.

ב. להטיל על מנהלת תקומה, באמצעות המשרד להגנת הסביבה, לקדם טיפול באתרי פסולת חקלאית ישנים. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 10 מלש"ח בשנת 2024.

ג. להטיל על המשרד להגנת הסביבה, בכפוף להוראות חוק שמירת הניקיון ותקנותיו, לפנות לקרן לשמירת הניקיון בבקשה להקצות, בתנאים שתקבע הקרן, 45 מלש"ח נוספים לשם הטיפול בפסולת חקלאית בחבל התקומה.

6. להוסיף בסיפה של סעיף 3.13 :

להטיל על מנהלת תקומה, באמצעות רשות המים, לקדם פרויקטים להגדלת מצאי מי הקולחים בחבל; לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 15 מלש"ח בשנת 2024, בנוסף על תקציבי רשות המים.

טז. תיירות :

1. להוסיף בסיפה של סעיף 2.16(א) :

א. לפעול, בתיאום עם משרד התיירות, לגיבוש מענה ראשוני להכוונת המבקרים בעוטף ופיתוח תשתיות תיירותיות תומכות, לרבות שילוט, שירותים והצללה. יובהר כי במסגרת סעיף זה יתמוך המשרד בהכוונה ופיתוח תשתיות בכל העוטף, הן ביישובים והן במרחבים הפתוחים. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה תקציב בסך 10 מלש"ח בשנת 2024.

ב. להטיל על מנהלת תקומה, בשיתוף עם משרד התיירות, לבחון ביחד הקמה של מוקדי תיירות ציבוריים בחבל, לרבות מתכונת ההקמה. לאחר הבחינה – לקדם את הקמתם, לרבות באמצעות רשות הטבע והגנים, חברות ממשלתיות שהן זרוע ביצוע של משרד התיירות או הרשות המקומית וזאת מתוך מטרה לבסס את התיירות בחבל ולעודד את חיזוקה של הכלכלה המקומית המתאוששת. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 31 מלש"ח בשנת 2024 כפוף להוראות כל דין.

ג. להטיל על משרד התיירות, בשיתוף מנהלת תקומה, לקדם תכנון סטטוטורי להקמת מתקני אכסון תיירותיים ומיזמים תיירותיים. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה למשרד התיירות תקציב בסך 5 מלש"ח בשנת 2024.

2. להוסיף בסיפה של סעיף 2.16(ב):

להטיל על משרד התיירות לפעול להגדלת היצע מקומות הלינה בחבל לצורך חיזוקה של הכלכלה המקומית. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה למשרד התיירות 10 מלש"ח בשנת 2024, שימומשו בהתאם למנגנון הקבוע במשרד התיירות.

3. להוסיף בסיפא של סעיף 2.16 ס"ק ד ו-ה:

א. מנהלת תקומה תפעל לחיזוק יכולותיהם של גופי התיירות האזוריים ועידוד שיתוף הפעולה ביניהם, בתיאום עם משרד התיירות, במטרה לתעל את זרם המבקרים הצפוי לפקוד את העוטף באופן שיביא לחיזוק הכלכלה המקומית. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 3 מלש"ח בשנת 2024.

ב. להטיל על מנהלת תקומה, באמצעות משרד החקלאות ופיתוח הכפר, לפרסם מסלול סיוע ייעודי לחבל בדרך של השקעות הון בעסקי התיירות המקומיים במטרה לחזקם ולעודדם על רקע המשבר שפקד אותם בעקבות אירועי ה-7.10. לצורך כך תקצה מנהלת תקומה 8 מלש"ח בשנת 2024.

יז. הנצחה:

להוסיף אחרי סעיף קטן 3.14 ג' את סעיף קטן ד':

מוזכירות הממשלה

משרד ראש הממשלה יפעל, בתיאום עם מנהלת תקומה לקידום הקמת אתר הנצחה לאומי להנצחת הנופלים והנרצחים. לשם כך תקצה המנהלת 15 מלש"ח בשנת 2024.

4. א. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובהמשך לאמור בהחלטה זו, החלטה 987, החלטה 1054 והחלטה 1127, תקציב פעילות המנהלת לשנים 2028-2024 יעמוד על סך של 18 מיליארד ₪, כאמור בסעיף ח' להחלטה 1127, הכלול במסגרת חוק התקציב לשנת הכספים 2024 ובתוכנית התלת שנתית לשנים 2027-2025 בחלוקה המפורטת להלן, בנוסף ל-1 מיליארד ₪ שתוקצבו בשנת 2023, בפריסה הבאה (במיליארדי ₪):

שנה	נספח ב'	נספח ג'	סה"כ
2023	1		1
2024	6.9		6.9
2025	2.3	2.3	4.6
2026	1.8	1.7	3.5
2027	1.2	0.8	2
2028	0.8	0.2	1
סה"כ	14	5	19

ב. פריסה תקציבית על סך 14 מיליארד ₪ בין שנות הפעילות 2024-2028 של התקציבים המנויים בסעיפים 2,3,5 להחלטה זו, בחלוקה לפי תחומים, מפורטת בנספח ב' להחלטה זו.

ג. מתוך הסכומים האמורים בסעיף 4(א), סכום בהיקף 5 מיליארד ₪ משוריין למנהלת במסגרת התקציב שבסעיף 4(א). סכום זה נדרש ליישום רכיבי התוכנית שנוגעים להיבטי פיתוח כלכלי-חברתי לשנים 2025 עד 2028 ומיועד למימוש כלי הפעולה המפורטים בנספח ג' להחלטה זו. סכום זה יוקצה בכפוף לאמור בסעיף 1(ב) ובפרט קבלת החלטת ממשלה בהתאם לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009 (עדיפות לאומית) לעניין אופן הקצאתו, בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב ובכפוף לכל דין.

ד. ביחס להסטות תקציב יחולו ההוראות הבאות:

1. לעניין הסכומים המפורטים בסעיפים 2 ו-5 להחלטה זו, המנהלת תהיה רשאית לדחות ביצוע סכומים לשנה עוקבת בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר, בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב.

2. לעניין הסכומים המפורטים בסעיפים 2 ו-5 בהחלטה זו :

ככל שבמהלך יישום ההחלטה יימצא כי נדרש להסיט תקציב בין תחומים וכלי פעולה מעבר לסכומים המרביים, המצוינים בסעיפי ההחלטה, בהתאם להתקדמות הביצוע, זמינות ביצוע או קושי ממשי או חוסר יכולת ליישם כלי פעולה המנוי בתחום כלשהו, אגף התקציבים במשרד האוצר, בתיאום עם המנהלת, יבצעו את ההתאמות כאמור, בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב. שיעור ההסטה המצטבר בין תחום לתחום לא יעלה על 10% מגובה התקציב המוקצה לתחום שממנו מבוקש להעביר תקציב או אליו מבוקש להעביר תקציב או 60 מיליוני ₪, הנמוך מביניהם. שיעור ההסטה המצטבר בין כלי פעולה בתוך אותו תחום לא יעלה על 10% מהתקציב הכולל המוקצה לאותו תחום או 100 מיליוני ₪, הנמוך מביניהם.

3. לעניין הסכומים המפורטים בסעיף 3 בהחלטה זו :

ככל שבמהלך יישום ההחלטה יימצא כי נדרש להסיט תקציב בין תחומים וכלי פעולה, בהתאם להתקדמות הביצוע, זמינות ביצוע או קושי ממשי או חוסר יכולת ליישם כלי פעולה המנוי בתחום כלשהו, אגף התקציבים במשרד האוצר, בתיאום עם המנהלת, יבצעו את ההתאמות כאמור, בכפוף להוראות חוק יסודות התקציב. שיעור ההסטה המצטבר בין תחום לתחום לא יעלה על 5% מגובה התקציב המוקצה לתחום שממנו מבוקש להעביר תקציב או אליו מבוקש להעביר תקציב או 10 מיליוני ₪, הנמוך מביניהם. שיעור ההסטה המצטבר בין כלי פעולה בתוך אותו תחום לא יעלה על 10% מהתקציב הכולל המוקצה לאותו תחום או 20 מיליוני ₪, הנמוך מביניהם.

4. פירוט לגבי ההסטות שבוצעו כאמור בסעיף זה ייכלל במסגרת דו"חות הביצוע שתפרסם המנהלת, בהתאם לסעיף 4.א להחלטה 1127.

5. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת המנהלת כי בהתאם להחלטה 980 והחלטה 1127 ולצורך מענים הנדרשים בטווח המיידי והבינוני, לרבות במתקני הקליטה ובפתרונות הדיור הזמניים, הקצתה המנהלת עד כה או שבכוונתה להקצות בהקדם תקציבים דלהלן:

- א. פתרונות דיור זמניים - מתוך 1,830 מיליוני ₪ הוקצו 912 מיליוני ₪.
- ב. מרכיבי ביטחון ותפעול מנהלת אופק חדש - מתוך 856 מיליוני ₪ הוקצו 714 מיליוני ₪.
- ג. סיוע לרשויות המקומיות וליישובים - הוקצו 405 מיליוני ₪.

- ד. חינוך - הוקצו 309 מיליוני ₪.
 - ה. סיוע בתחום הצעירים, קהילות, תעסוקה ומורשת - הוקצו 28 מיליוני ₪.
 - ו. תפעול - מתוך 355 מיליוני ₪, הוקצו 46 מיליוני ₪.
- ובנוסף:
1. מענקי שיבה הביתה - עד סכום של 1,210 מיליוני ₪ בהתאם להחלטות הממשלה מס' 1478 מיום 29.2.2024 ומס' 1504 מיום 7.3.2024.
 2. שיקום וחיזוק מערכות תקשורת אזוריות בתחומי יישובי חבל תקומה - בין היתר באמצעות רכישה והקצאה של ציוד תקשורת לווייני ונקודות גישה לאינטרנט על בסיס תשתיות לווייניות לחדרי שליטה ובנוסף לכך סיוע באבטחת רציפות ועצמאות אנרגטית של מערכות התקשורת האזוריות בתחומי החבל. פעולות אלו יבוצעו על ידי משרד התקשורת בכפוף ובגדרי הסמכויות על פי דין. לצורך כך תקצה המנהלת תקציב בסך של 3 מיליון ש"ח בשנת התקציב 2024.
 6. בהמשך לאמור בסעיף ז'3 בהחלטה 1127, להקים צוות תיאום ממשלה פילנתרופיה בראשות החשב הכללי במשרד האוצר או נציגו, ראש המנהלת או נציגו ובהשתתפות מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציגו, נציגות המגזר העסקי ונציגות הפילנתרופיה אשר ייבחרו על ידי ראשי הצוות (להלן: "צוות התיאום"). צוות התיאום יקיים שולחנות עגולים בענייני יוזמות פילנתרופיות, בין היתר, בתחומי הפעולה הבאים – (א) חינוך והשכלה; (ב) בריאות (ג) רווחה; (ד) קהילה; (ה) תעסוקה במטרה לבחון, בין היתר, יצירת שיתופי פעולה בין גורמים חוץ ממשלתיים לממשלה במטרה לסייע ליישובי החבל ותושביו שלא במסגרת הפעילות הממשלתית.
 7. ממשלת ישראל רואה חשיבות רבה בפעילות החברה האזרחית לחיזוק החוסן הקהילתי והחברתי במדינה בכלל וביישובי החבל בפרט. בהתאם, מנחה הממשלה את משרדי הממשלה, המנהלת והחשב הכללי במשרד האוצר לבחון את הצורך בהתאמת קריטריונים במבחני תמיכה קיימים או חדשים שיאפשרו הרחבת ההזדמנויות עבור ארגוני חברה אזרחית, הפועלים ביישובי החבל, לקחת חלק בחיזוק החוסן הקהילתי והחברתי באזורים הרלוונטיים באופן שוויוני בכפוף להוראות סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, לנוהל שר האוצר לתמיכה במוסדות ציבור ובהתאם לכל דין.
 8. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1628 מיום 31.3.2024, לצורך החלטה זו, המנהלת תהיה רשאית להתקשר עם החטיבה להתיישבות בהסתדרות הציונית העולמית, והכול בהתאם לאמור בהחלטת הממשלה מס' 1998 מיום 9.10.2016.
 9. להטיל על משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי לבחון באמצעות פרוגרמה אזורית/יישובית את הגדלת תקני משבצת ביישובי החבל, ולא יותר מ-80 דונם לנחלה, והכול בכפוף לממצאי הקרקע והחלטות מועצת מקרקעי ישראל.

10. לתקן את סעיף 4.1. בהחלטה 1127 כדלקמן:

במקום: "לצורך פעילות משל"ט אופק חדש, משרד הביטחון יגייס ויעסיק 20 משרות פרויקטליות, שיועסקו כעובדי משרד הביטחון", יבוא: "משרד הביטחון יגייס ויעסיק 12 משרות פרויקטליות, שיועסקו כעובדי משרד הביטחון ומנהלת תקומה תגייס ותעסיק 8 משרות פרויקטליות. כל 20 המשרות יועסקו". ובמקום: "מהתקנים האמורים" יבוא: "מתוך 12 התקנים שיגייס".

11. מימוש כלי הפעולה המפורטים בהחלטה זו, לרבות הסטות תקציב כמפורט בסעיף 4(ד) ובכפוף לאמור בו, יאושרו בתיאום עם אגף התקציבים במשרד האוצר.

12. צעדים ופעולות שיינקטו במסגרת התוכנית אשר נוגעים לשכר ותנאי העסקה של עובדי מדינה או של עובדים אצל מעסיקים אחרים במגזר הציבורי, ייעשו בתיאום עם הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר ובאישורו.

13. יובהר, כי בסעיפים שבהם לא צוין אופן הקצאת הכספים, תיבחן דרך ההקצאה המיטבית בדגש על מהירות ויעילות בהתאם לנסיבות, בכפוף לכל דין, ובפרט פעולות מסוג תקצוב, רכש או תמיכות אשר תבוצענה, בין השאר, בהתאם להנחיות החשב הכללי והיועצת המשפטית לממשלה וליתר הכללים הרלוונטיים בנושאים אלו, לרבות בעניין מניעת כפל מימון.

14. א. לתקן את סעיף 10.1 בהחלטה 980 כך שבמקום "וראש המנהלת" יבוא "ראש המנהלת ומנכ"ל משרד האוצר" ויימחקו המילים "מנכ"ל משרד האוצר" לאחר המילה "בהשתתפות".

ב. לתקן את סעיף 10.2 בהחלטה 980, כך שלאחר המילים "בפני פעילות המנהלת", יתווסף "ויכריע במחלוקות בכפוף להוראות כל דין, לרבות ביחס ליישום התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו לשנים 2024–2028 כמפורט בהחלטת הממשלה מס' 1699 מיום 17.4.2024".

15. לאפשר למנהלת לבחון מתן מענים לפרט ברמה האזורית בהיבטי שירותי חינוך, בריאות ורווחה, זאת כאשר לא ניתן לעשות הבחנה והפרדה בין יישובי חבל התקומה לבין יישובים אחרים במועצות האזוריות שבחבל התקומה, ביחס לשירותים כאמור הניתנים בתחומי חבל התקומה.

16. משרד ראש הממשלה ומשרד האוצר יבחנו את הצורך במתן מענים בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר ליישובים מחוץ לחבל התקומה וככל שיימצא שההצדקות להקצאות בהחלטה תקפות גם בעניינם וככל הנדרש, יביא משרד ראש הממשלה בהסכמת משרד האוצר את העניין לפני הממשלה לקבלת החלטתה בהקדם.

17. הממשלה רואה בהשקעות לשיקום העוטף מנוף לעידוד ביקושים מתוצרת הארץ אשר יוכלו לסייע לעידוד הצמיחה והכלכלה המקומית, ורואה ערך בעידוד התעשייה והיצרנים המקומיים לקחת חלק משמעותי בשיקום העוטף. מנהלת תקומה, משרד הכלכלה והתעשייה והחשב הכללי במשרד האוצר יסכמו מנגנון שיממש את המטרה האמורה בתוך 30 ימים. אין בכך כדי לעכב את יישום החלטה זו במתכונתה הקיימת.

עדיפות לאומית

כללי

מתקפת הטרור הרצחנית של חמאס על מדינת ישראל ביום 7.10.23 המיטה אסון על חבל התקומה ובו כלולים יישובי עוטף עזה כהגדרתם בהחלטה 462 (להלן: היישובים), ועל תושביו וזרעה הרס וחורבן בממדים שלא היו כמותם בישראל:

במועד זה, לראשונה מאז מלחמת העצמאות, נכבשו יישובים ישראלים, ומחבלים עשו בהם כבתוך שלהם. במהלך ימים אלה, הקשים בתולדות מדינת ישראל, שהו תושבי החבל במצבים בלתי אפשריים, כשהם מסתתרים בבתיהם, תוך שהם שומעים את המחבלים פורעים ביישוביהם, קוראים קריאות שטנה, זורעים חורבן ביישובים, מציתים אש במבנים שבהם מסתתרות משפחות על ילדיהן ורוצחים תושבים. במקביל, זרמו לתושבים הנצורים בבתיהם שברי ידיעות לגבי גורל חברי הקהילות, שכנים, קרובי משפחה ומכרים. עם חלוף הימים התברר גודל האסון.

תושבי היישובים המתינו שעות ארוכות לבואם של כוחות הביטחון שבשושלו להגיע. בשעות אלה חוו רבים מהם חוויות אשר מזכירות ימים קשים בתולדות העם היהודי. מאורעות אלה גרמו לפגיעה קשה באמון תושבי היישובים ברשויות המדינה, ולתחושה קשה כי הופקרו על ידי המדינה שאמורה הייתה לדאוג לביטחונם, ברמה הבסיסית ביותר. ביום אחד נרצחו 315 תושבי החבל, מעל 100 נחטפו, 7 הוכרזו נעדרים ו-209 נותרו יתומים. נכון להיום, עשרות מתושבי החבל עדיין חטופים. על-פי נתוני משטרת ישראל, בעת אירועי 7.10 היו עשרות מוקדי לחימה בתחומי חבל התקומה, שבהם נלחמו מאות שוטרים.

לאחר אירועי ה-7.10 פונו כלל היישובים ותושביהם פוזרו ברחבי הארץ. שירותי הרשויות המקומיות ביישובים הושבתו באחת וכן כלל הפעילות בחבל. בעקבות הפינוי התערער המרקם הקהילתי, והיישובים והרשויות פוזרו בין מוקדים רבים בפיזור גיאוגרפי גדול. ובכך נוספו על הקושי גם מצוקת העקירה מהבית, דאגה לגורל בני משפחה, חברים, מכרים ועצב עמוק על מי ששילמו בחייהם. חטיפתם של מעל מאה חטופים מתושבי החבל, מצב שאין לו אח ורע בתולדות ישראל ובמדינות מערביות, היווה מרכיב נוסף במציאות הקשה שבה מצאו עצמם תושבי החבל. למצב זה נוספו הקשיים שהביאה המציאות המלחמתית – אי ודאות מתמשכת, ערעור מצב התעסוקה ותנאי לחץ גדולים אישיים ומשפחתיים. רבים מהמפונים התמודדו ועודם מתמודדים עם טראומה, אובדן, דאגה לגורל החטופים מקרב התושבים.

כתוצאה מהאמור, מכלול תחומי החיים סבלו פגיעה חריפה ודורשים הליכי שיקום וריפוי, שמתחילים כעת וצפויים להימשך מספר שנים, וכן יידרשו תהליכי פיתוח של החבל ויישוביו.

בהתאם, בהחלטה זו שלובים שני נדבכים. האחד, אמצעים שמטרתם שיקום החבל ותושביו הניתנים בהתאם למענים הדרושים לשם השבת מסלול החיים התקין והרגיל של יישובי החבל ותושביו, כפי שמפורט בהרחבה בדברי ההסבר הכלליים להחלטה זו, ושבהם עוסקים מרבית סעיפי ההחלטה. השני, כלי סיוע הניתנים משיקולי עדיפות לאומית ומכוח פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), תשס"ט-2009 (להלן: "חוק עדיפות לאומית"), המשקפים את מדיניות הממשלה להביא לשגשוג ולתחייתו של החבל.

יובהר כי "חבל התקומה" כהגדרתו בסעיף 2 בהחלטה 980 זהה להגדרת האזור שבהחלטת הממשלה מס' 462 מיום 20.4.2023 שעניינה תוכנית לחיזוק החוסן האזרחי בשדרות וביישובי "עוטף רצועת עזה" לשנים 2023 - 2024 (להלן – החלטה 462). לפיכך, בכל מקום בחלק זה שבו מוזכר המונח "יישובי חבל התקומה" או "יישובי החבל", יש לראותו כ- "יישובי עוטף עזה" בהתאם להחלטה 462; ובכל מקום שמוזכר "חבל התקומה" יש לראותו כ- "עוטף עזה" בהתאם לאותה החלטה (462).

כידוע, עוד קודם לאירועי ה-7.10, התאפיין אזור עוטף עזה כהגדרתו בהחלטת ממשלה מס' 462 ותיקון להחלטות הממשלה, כאזור המתאפיין ברמת איום ביטחונית ייחודית בשל הקרבה לרצועת עזה, כפי שעלה מחוות דעת חוזרות ונשנות של מערכת הביטחון שניתנו לצורך גיבושן של החלטות אלו. נוכח ייחודו של האיום, כוללנותו והימשכותו על פני שנים ארוכות, הכירה ממשלת ישראל מאז 2004 באזור העוטף כאזור עדיפות לאומית, בין היתר, מכוח חוק עדיפות לאומית בהמשך לכך, התקבלו שורת החלטות ממשלה מכוח חוק עדיפות לאומית, שבגדרן ניתנו כלי סיוע מגוונים, במכלול תחומי החיים, במטרה לסייע לתושבים המתגוררים באזור מאזים זה וליתן מענה למגוון הצרכים הנובעים מהמגורים באזור זה (ראו למשל החלטת ממשלה 566 מיום 22.11.2020; החלטת ממשלה 4328 מיום 2.12.18; החלטת ממשלה 2156 מיום 11.12.2016; החלטת ממשלה 2017 מיום 21.09.2014; החלטת ממשלה 1486 מיום 13.7.2014; החלטת ממשלה 1114 מיום 29.12.2013 והחלטות קודמות שהתקבלו בעניין זה).

החלטת העדיפות הלאומית האחרונה בעניין של אזור עוטף עזה התקבלה ביום 20.4.2023, עוד קודם לאירועי ה-7.10 (החלטת ממשלה מס' 462 האמורה לעיל). בגדרה של החלטה זו, נקבע פעם נוספת כי בשל המצב הביטחוני הייחודי השורר באזור החבל והשלכותיו על תחומי חיים נוספים, יש לשוב ולהכריז עליו כאזור עדיפות לאומית עד לתום שנת 2024.

אירועי ה-7.10 המחישו בצורה האיומה ביותר את התממשותו של האיום הביטחוני שעמד בבסיס ההכרה הממשלתית המתמשכת באזור החבל כאזור עדיפות לאומית. מאז ה-7 באוקטובר נלחם צה"ל ברצועת עזה ומתמקד בפירוק יכולות החמא"ס וארגוני הטרור השותפים לו. את ההישגים הצבאיים יש להשלים לצד הישגים אזרחיים – חזרת התושבים

לביתם, חיזוק החוסן ותחושת הביטחון וזאת בשים לב להשלכות מתקפת הטרור הרצחנית על החבל ועל תושביו כפי שיפורטו להלן.

בדברי ההסבר להחלטה 980, עם פרוץ המלחמה, חוו תושבי יישובי חבל התקומה בפרט, פגיעה נרחבת ביישובים. נוכח הפגיעה הנרחבת, מאז אירועי ה-7.10 לא הושלמה עבודת המטה ובכלל זה הנתונים הביטחוניים, ומשרדי הממשלה השונים עדיין פועלים לשם גיבוש תמונת המצב.

אף על פי כן, דומה כי בנקודת הזמן הזו, בשים לב למאפייני הפגיעה יוצאי הדופן ביישובים בהשוואה לכלל חלקי הארץ במהלך אירועי 7.10.2023, כפי שיפורט להלן בהרחבה גם בדברי ההסבר הכלליים להחלטה זו, והלחימה הממושכת ברצועת עזה בעקבותיו עד לימים אלה ממש, ניתן להניח כי לכל הפחות לא נחלשה עוצמתה של ההצדקה הביטחונית שבבסיס החלטה 462, העומדת בתוקפה עד לסוף השנה הנוכחית.

כמו כן, הגם שטרם הושלמה עבודת המטה הממשלתית להערכת מלוא היקף הנזקים הישירים והעקיפים בשל אירועי ה-7.10, כבר עתה, על סמך הנתונים הקיימים והבחינה המקיפה שביצעה מנהלת תקומה מאז הקמתה, ידוע כי האזור ספג פגיעה מצטברת וקשה ביותר במהלך מתקפת ה-7 באוקטובר והמלחמה שפרצה בעקבותיה; הן מבחינת היקף הנרצחים, הן מבחינת הנפגעים בגוף ובנפש. לכך יש להוסיף את היקף החטופים בקהילות השונות בחבל. מדובר בפגיעות חמורות ויוצאות דופן במאפייניהן ובהיקפן המיוחדות אותו ביחס לאזורים אחרים. לכך יש להוסיף פגיעה מצטברת וקשה מבחינת הפגיעה במבנים ובתשתיות, ומבחינת הפגיעה הדרמתית בחיים האזרחיים והכלכליים בחבל ופינוי התושבים ממנו.

כך למשל, מעיבוד לנתוני הביטוח הלאומי מיום 19.10.2023, על בסיס נתוני רשות האוכלוסין לשנת 2019, עלה כי היקף הנפגעים מתוך כלל אוכלוסיית אזור חבל התקומה גדול מהיקף הנפגעים ביתר חלקי הארץ.

כמו כן בחוות הדעת של משרד הבריאות והקואליציה לטראומה מיום 17.10.23, המפעילה מרכזי חוסן ברחבי הארץ המטפלים בתושבים שחוו טראומות שונות באזורים עם חשיפה גבוהה לאירועים ביטחוניים נכתב כי: "בכל השנים שפעלו מרכזי החוסן בארץ לא נתקלנו בהיקפים, עצימות ומורכבות של פגיעות נפשיות כפי שאנו מתמודדים כעת בטיפול באוכלוסיית עוטף עזה, וזאת גם ביחס לאזורים אחרים במדינה. (...) אנו מעריכים שייקח שנים לשקם את קהילות עוטף עזה. צריך יהיה לייצר מענה רחב ומערכתי אך מותאם קהילה, גיל ועצמת חשיפה. אתגר שיקום קהילות כפי שתואר לעיל אינו קיים בחלקים אחרים במדינה. האתגר העומד מול יישובי העוטף, התושבים וההנהגות וגם המערכות התומכות המקצועיות, הוא אתגר שלא היה ואין כמוהו במקומות ובזמנים אחרים בארץ".

חריגות האירועים ביישובי עוטף עזה באה לידי ביטוי גם בפעילות רשות האוכלוסין וההגירה להנפקת תעודות זהות ודרכונים למפונים, כמובא במשימות המיוחדות של הרשות לאור המצב בעוטף, מיום 17.10.23: "לאור יציאתם של תושבי עוטף בחיפזון ובשל פגיעה רבה ברכושם, רשות האוכלוסין נערכת בשטח להנפקת תעודות זהות למפונים מעוטף עזה שנאלצו לעזוב ללא

מסמכים אישיים. לאור האמור רשות האוכלוסין הקימה לשכות ניידות שמטרתן לתת שירות בקרבת התושבים שפנו (...). מסמכי תיעוד שיונפקו בלשכות ניידות אלו יועברו בהליך מזורז לידי התושבים (...) עד למקום בו הם שוהים".

נוסף על הנתונים האמורים, יש לקרוא גם את כל הנתונים המופיעים בפרק דברי ההסבר הכללי הנלווה להחלטה זו, המפרט את מאפייני הפגיעה בחבל, ביישובים ובתושביו בחלוקה לתחומי החיים השונים, וזאת כחלק מהתשתית הנוגעת הרלוונטית למתן כלי סיוע לפי חוק עדיפות לאומית ליישובי החבל גם בעת הזו.

מכל הטעמים האמורים, יש מענה לצורכי החבל הדחופים העולים בקנה אחד עם הצרכים שעלו בהחלטה 462 ותוך התאמתם לעוצמת הפגיעה מאירועי ה-7.10. לשם כך מובאים בהחלטה תיקונים להחלטה 462 ובהתאמה אליה, לרבות בהיבטי תוקפה של התכנית מושא החלטה 462 שנקבע לשנים 2023-2024, ולמעט סעיפי החינוך שנקבע לגביהם בהחלטה 462 שימשיכו לפעול עד לסוף שנת הלימודים התשפ"ה, וכן למעט סעיפים בודדים הנוגעים לפרויקטים שצוין לגביהם בהחלטה 462 שצפויים להימשך עד לשנת 2025 ו-2026.

יודגש כי רכיבי התוכנית האסטרטגית הרב שנתית לשנים 2024-2028 לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה המובאת לאישור הממשלה בסעיף 1 להחלטה זו המתייחסים להיבטי פיתוח כלכלי חברתי וניתנים משיקולי עדיפות לאומית בשנים 2025 עד 2028 מותנים, על פי חוק עדיפות לאומית, באישור החלטת ממשלה נוספת לעניין זה, לאחר השלמת עבודת המטה כאמור בהחלטה 1127 מיום 10.12.2023, ובכלל זה קבלת נתונים עדכניים השוואתיים ממערכת הביטחון.

באשר לרכיבים האמורים הניתנים בשנת 2024 במסגרת החלטה זו, נוסף על הנתונים שיפורטו בדברי ההסבר שלהלן, יובאו מקבץ הנימוקים והנתונים התומכים במתן הטבות וכלי סיוע על פי חוק עדיפות לאומית:

בתחום הרווחה – נוכח מצוקת האוכלוסייה לאחר הפגיעה והטראומה ועד לעת הזו, עולים באופן דרסטי שיעורי הפנייה לגופי הרווחה ברשויות לשם קבלת סיוע ותמיכה נפשית פסיכוסוציאלית ברמת הפרט והמשפחה כולל סיוע בתהליכי מיצוי זכויות, סיוע לאנשים עם מוגבלות, סיוע לאוכלוסיות אשר חוו פגיעה כלכלית ופגיעה ביכולת ההשתכרות, טיפול באוכלוסיות נוער וצעירים על רצף הסיכון, טיפול וסיוע במשברים משפחתיים, זוגיים אשר היקפם עלה משמעותית בגין אירועי ה-7.10, קידום ופיתוח מענים ממוקדי מוגנות לקבוצות אוכלוסייה ייחודיות שסיכון הפגיעה בהן עלה משמעותית ועוד. לצד הצרכים ברמת הפרט והמשפחה נוצרו צרכים משמעותיים ברמה קהילתית בקרב היישובים בדרגות עצימות שונות. הפיגוע ומשך השהייה מחוץ ליישובים העצימו את חוויית העקירות, היעדר רציפות תפקודית, ערעור ופירוק המבנים החברתיים והחוסן הקהילתי, מציאות הדורשת התייחסות מעמיקה, קידום תהליכים להעצמת הקהילות השונות על מאפייניהן וצרכיהן הייחודיים וחיזוק החוסן

הקהילתי על חלקיו. להלן מספר דוגמאות לנתונים המצביעים על העלייה בביקוש לשירותי רווחה ברשויות החבל לאחר אירועי ה-7.10:

1. מועצה אזורית אשכול: במועצה זו ישנם 17,000 תושבים. לפני ה-7.10 קיבלו שירות 1220 משפחות ו-2784 מקבלי שירות במחלקה לשירותים חברתיים. לאחר ה-7.10 נוספו 500 פניות חדשות כשמתוכנן למעלה מ-300 עם זיקה לחטופים, הנרצחים וההרוגים הרבים שהיו תושבי המועצה.
2. מועצה אזורית שדות נגב: במועצה זו 12,000 תושבים. עד ליום 7.10 היו 860 מטופלים במחלקה לשירותים חברתיים. לאחר ה-7.10 עלה מספר מקבלי השירות ל-1250 וכן 200 נוספים שטופלו ללא פתיחת תיק בשל העומסים הרבים.
3. שדרות: בעיר כ-10,500 בתי אב. מאז ה-7.10 למעלה מ-50% מתושבי העיר קיבלו מענה במחלקה לשירותים החברתיים. בנוסף התבצעו 9000 ביקורי בית מספר פעמים, והתקבלו כ-3000 פניות בנושא מיצוי זכויות אשר קיבלו מענה.
4. מועצה אזורית חוף אשקלון - במועצה זו היו לפני ה-7.10 כ-900 מקבלי שירות במחלקה לשירותים חברתיים. לאחר ה-7.10 נוספו 134 מקבלי שירות רשומים ו-400 המקבלים שירות אולם טרם נפתח תיק בשל העומסים הרבים.

בהתאם למידע שהתקבל ממשד הרווחה, נתונים אלו הם חריגים בהיקפם גם ברמה הארצית ועולים בקנה אחד עם איסוף המידע שערכה מנהלת תקומה בשטח ובמפגשים עם המועצות ותושביהן וגורמים נוספים המעניקים טיפול רווחתי.

בתחום החינוך - בקרב ילדים ובני נוער שחוו את טראומת ה-7.10 ניכרה עלייה על פי דוח עלם בהתנהגויות סיכוניות, קשיים רגשיים וחברתיים ואי השתתפות של רבים מבני הנוער במסגרות החינוך בתקופת הפינוי. נתונים אלה מוצאים ביטוי במידע שהתקבל במנהלת תקומה מהמועצות האזוריות ובמידע שנאסף על ידי גורמי המקצוע במנהלת תקומה בנוגע להשתתפות ילדים ובני נוער מיישובי החבל במסגרות החינוך בתקופת הפינוי ובהתמודדות עם ההשלכות של אירועי ה-7.10 שתוארו לעיל, לרבות ליכולת ההתמדה, קשיבות ומוטיבציה ללמידה, סף תסכול גבוה וכיוצא באלה. מסקנות דומות עלו במחקר של מכון ברוקדייל, על השפעות מלחמת "חרבות ברזל" על ילדים ובני נוער בישראל, שם עולה באופן מיוחד הקושי המיידי והמצטבר על היבטים לימודיים ובכלל זה רכישת מיומנויות וכישורים לאור המלחמה, וכך עולה גם ממחקרים שנעשו אחרי אירועים ביטחוניים קודמים כדוגמת דוח המחקר על תגובות רגשיות והתנהגותיות לאחר מלחמת צוק איתן של ילדים שפורסם על ידי הגוינט, ומציג ש-28.4% מקרב התלמידים מתקשים ללמוד לאחר החשיפה לאירועי מלחמה. וכן במסקנות מדוח לעיריית נהריה שנעשה על ידי האוניברסיטה העברית והמרכז הישראלי לטיפול בפסיכותראומה המנתח את השפעת מלחמת לבנון השנייה על תלמידים המדגיש את חשיבות ההכשרה והתמיכה המקצועית בצוותי החינוך וחיזוק המערכות העירוניות כדי לתמוך בתלמידים.

בתחומי הבינוי והתשתיות - המרחב הבנוי ביישובי החבל סבל פגיעה אנושה. למעלה מ-2000 מבנים נפגעו במידה כלשהי, מתוכם מאות מיועדים להריסה, בהם בתי מגורים ומבני ציבור.

בשונה מירי תלול מסלול, המאופיין בפגיעות נקודתיות, אירועי מתקפת הטרור הביאו עימם נזק משמעותי למרחב הפיזי הן בהיקף הנזקים והן מסיבות שונות שהביאו לנזק החל מירי מנשק קל, ירי טילים מסוגים שונים שריפות, פריצות לבתים, נזק כתוצאה מלחימה צבאית משמעותית ביישובים ובסביבת היישובים ועוד. כך, חלק מהיישובים הפכו לאזור לחימה פעיל אשר לו השלכות מרחיקות לכת על שלמות המרחב הפיזי והיקף הנזקים שנגרמו לו.

מהנתונים שנאספו עד עתה במנהלת תקומה עולה כי בעוד שבמבצעים צבאיים קודמים, כדוגמת מבצע צוק איתן שהיה המבצע הצבאי הנרחב ביותר בשנים האחרונות בעזה ועד למלחמת חרבות ברזל, הפגיעה בבתים הסתכמה בעשרות בודדות ואילו עתה מדובר בהיקף של אלפי מבנים הדורשים שיקום ברמות שונות.

כמו כן נגרמה פגיעה קשה בתשתיות הציבוריות ובהן כבישים בין-עירוניים וכבישי גישה. בהתאם לנתוני משרד התחבורה נדרש שיקום לכ-140 קילומטרים של כבישים באזור זה וזאת עקב אירועי הלחימה ונוכחות מוגברת של כלי צבא, כוחות הצלה וביטחון וכלים כבדים על הכבישים.

בנוסף, בעת מתקפת הטרור נקטעה אספקת החשמל לחלק מהיישובים בעודם תחת מתקפת החמאס באופן שהותיר משפחות שלמות ללא חשמל, תקשורת ויכולת התמודדות לאורך שעות ארוכות והדגיש את הצורך בייצור תשתית אנרגיה מתחדשת לשעת חירום. בהתאם לנתוני משרד האנרגיה, הרציפות האנרגטית בחבל נמוכה ביחס לאזורים אחרים בארץ. מנתוני רשות החשמל עולה כי לאור שנים שיעור אי אספקת החשמל בחבלי השפלה והנגב, עימם נמנים יישובי העוטף, גדול באופן משמעותי עד כדי פי 3-4 משיעור אי אספקת החשמל במרחב דן במרכז הארץ. בנוסף, רק ל-12.5% מיישובי העוטף קיימים קווי גיבוי ויתר היישובים מוזנים רדיאלית בלבד.

אלו הגבירו את תחושת חוסר האונים ותחושת ההפקרה של התושבים. גיבוש פתרונות לאספקת חשמל בחירום תתרום לתחושת הביטחון של התושבים והגברת הסיכוי לחיי שגרה.

תחום התעסוקה והעסקים - אירועי ה-7.10 הובילו, בין היתר, לפגיעה חמורה בתעסוקה, לה עשויות להיות, בהיעדר טיפול מתאים, השפעות המשכיות לטווח הרחוק. נתוני שירות התעסוקה מעידים על גידול משמעותי במספר דורשי העבודה: בתקופה שלאחר ה-7.10 מספר דורשי העבודה ברשויות החבל גדל פי 2.5 בקירוב ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. על פי נתוני ביטוח לאומי, מתחילת 2024, כ-3,000 איש בחבל דרשו אבטלה (לרבות עובדים שהוצאו לחל"ת לא מרצון). בכדי לסבר את האוזן מדובר על כ-10% מכלל התושבים בגילאי העבודה בחבל, בעוד שלפני מתקפת הטרור, עמדה האבטלה בחבל על כ-1%, כך על פי נתוני משרד העבודה.

מעידוד נתוני שירות התעסוקה, המעידים על הגידול במספר דורשי העבודה כאמור לעיל, ניכר עומק הפגיעה בחבל ובתושבי היישובים בו. ממוצע דורשי העבודה בחודשים אוקטובר 23 - נובאר 24 עלה בכל הארץ ביחס לחודשים הקודמים בכ-70%, וכאשר משווים לתקופה

המקבילה אשתקד, עלה מספר דורשי העבודה בכל הארץ בכ-88%. עם זאת, כאשר מנתחים את הנתונים הרלוונטיים לחבל תקומה, ניתן לראות כי ממוצע דורשי העבודה באותה תקופה כמעט הכפיל את עצמו ועמד על גידול של 95%, ביחס לחודשים הקודמים, וכאשר משווים לתקופה המקבילה אשתקד הגידול היה מעבר לפי 2 ועמד על 116%.

בנוסף, מעיבוד נתונים על ידי משרד העבודה, המסתמכים על סקר כוח אדם לשנת 2023, ניתן ללמוד על הפגיעה המשמעותית במחוז דרום (יושם לב, כי נתונים אלו לא מופרדים ליישובי חבל התקומה). ניתוח הפגיעה בשיעורי התעסוקה במחוז דרום מעלה כי הפגיעה בשיעורי התעסוקה ניכרת לעומת שאר הארץ. בהשוואה של שיעור התעסוקה ברבעון האחרון של שנת 2023 לעומת יתר השנה, ישנה פגיעה במחוז דרום של 5.6% בעוד שבאזור המרכז לדוגמה הפגיעה עמדה על כ 3.6% בלבד.

בהיבטי התעסוקה, מחקרים שונים מראים כי טראומה יכולה להשפיע באופן משמעותי על תפקודו של אדם בעבודה. שינויים אלו יבואו לידי ביטוי באופנים שונים, לדוגמה בהיעדרויות מוגברות ובמסוגלות תעסוקתית נמוכה יותר. משיחות שהתקיימו לאורך הכנת התוכנית עם תושבים, אנשי מקצוע ומעסיקים, אנו למדים כי אכן לעיתים רבות, עובדים שהם תושבי החבל, מתקשים לחזור לשגרת התעסוקה. גם אלו שעובדים, מעידים על תפוקות נמוכות משמעותיות והפרעות בעקבות 'טריגרים' שונים (אזעקות, דיווחי חדשות, ואף מראות וצלילים המחזירים אותם לאירועי ה-7.10). בנוסף לטראומה ולתסמינים הנלווים להפרעה דחק פוסט טראומתית, יש לקחת בחשבון את ההשלכות של מתח מתמשך והשפעתו על המסוגלות התעסוקתית והתפקוד במקום העבודה בפועל, ולכל זה, יש גם תימוכין במחקרים השונים. על כל אלו, כמובן יש להוסיף את השפעות הפינוי על מצב התעסוקה, לרבות חוסר הוודאות שנוצרה בעקבותיו. מחקרים ממקרים שונים בעולם מלמדים כי עובדים שפנו בעקבות אסון, לדוגמה רעידת האדמה שאירעה במזרח יפן, היו בעלי ביצועים נמוכים, גם לאחר החזרה לעבודה. לכל אלו, נדרש לבנות תוכניות ממשלתיות ייעודיות, התומכות ומסייעות לפרט ולמקומות העבודה להתגבר על הקשיים שנובעים מהשפעות הטראומה.

כאשר מדובר באזור, שכאמור, ערב המתקפה לא סבל מהיעדר השתתפות בשוק העבודה, יכולת השיקום מהטראומה, גם בהקשרי התעסוקה, תהיה תלויה במידה רבה על היקף וטיב המענים שיינתנו לפרט ולסביבתו. בהיעדרם, המצב התעסוקתי בחבל לא יוכל לשוב למה שהיה.

כשם שהדברים נכונים לתעסוקה, הם ודאי נכונים גם ביחס לפעילות העסקית בחבל, שהצטמצמה אף היא באופן ניכר בשל אירועי ה-7.10 ומצב הלחימה המתמשך. בהתאם לנתוני רשות המיסים, בחודשים ינואר-פברואר 2024, כ-70% מהעסקים בחבל דיווחו על ירידה בהכנסות, כאשר 28% מהעסקים דיווחו על ירידה של מעל 80% בפעילות העסקית, ו-13% דיווחו על ירידה של מעל 50% בפעילות העסקית בתקופה זו. זאת, בהשוואה לשאר הארץ בה שיעור העסקים שדיווחו על ירידה בהכנסות, עמד על היקף נמוך יותר, כ-55%, כאשר כ-10% בלבד דיווחו על ירידה של מעל 80% בהכנסות, ו-19% דיווחו על ירידה של מעל 50%, באותם חודשים. במבט על נתוני מחוז דרום (בניכוי יישובי החבל) באותם החודשים, שוב 'רק' 53%

מוזכירות הממשלה

מהעסקים דיווחו על ירידה בהכנסות, מתוכם 9.5% דיווחו על ירידה של מעל 80%-8.6% דיווחו על ירידה של מעל 50%. כך שניתן לראות, כי על אף שכלל מחוז דרום הושפע (כשאר הארץ ואולי אף ביתר שאת) ממצב הלחימה, הפגיעה בעסקים בחבל הייתה חמורה באופן משמעותי יותר.

תחום החקלאות - החקלאות בחבל עמדה במוקד המתקפה של החמאס שלא פסח על העובדים הזרים שנרצחו ונחטפו גם הם, השמיד ציוד ותשתיות חקלאיים, והכול מתוך מטרה ברורה לקעקע את אחיזתם האיתנה של חקלאי החבל בקרקע. היקף הנזקים הישירים לחקלאות מוערך במאות מיליוני ₪, כאשר באחד הקיבוצים שאליהם חדרו נגרם נזק המוערך בכ-50 מלש"ח, נזק חסר תקדים ביחס לאירועים ביטחוניים בעשורים האחרונים. השבת החקלאות למצבה טרם המתקפה הינה רכיב חיוני להשבת חייהם של תושבי החבל על כנם ובעל משמעות סמלית כאחד. בהתאם להערכת משרד החקלאות, למעלה ממחצית מהיקף העובדים הזרים בחבל עזב בעקבות אירועי ה-7.10, וההערכה היא שחלק נרחב מהעוזבים לא ישובו לעבוד שם.

נספח ב' - פריסה תקציבית במיליוני ₪ (סעיף 4.ב להחלטה)

14,050	4,847	802	8,401	14,050	819	1,224	1,846	2,356	6,874	931	סה"כ (מיליוני ₪)	תחום	מערך
סה"כ	סעיף 5	סעיף 3	סעיף 2	סה"כ	2028	2027	2026	2025	2024	2023			
1,465	-	-	1,465	1,465	-	-	-	-	1,465	-	שיקום דיור	בינוי, דיור ותשתיות	
1,349	-	19	1,330	1,349	180	240	390	380	159	-	בינוי ותשתיות		
217	-	17	200	217	-	-	-	55	162	-	תחבורה		
167	-	60	107	167	24	24	29	34	55	-	סביבה		
1,830	1,830	-	-	1,830	-	-	-	146	1,120	564	מגורי ביניים		
20	-	-	20	20	-	-	-	10	10	-	סטטוטוריקה - מנהל תכנון		
160	-	100	60	160	-	-	-	-	160	-	תשתיות מים וביוב		
3	3	-	-	3	-	-	-	-	3	-	תקשורת	אדם וקהילה	
2,171	309	25	1,837	2,171	171	388	489	573	407	144	חינוך		
715	-	-	715	715	57	63	205	257	134	-	בריאות		
398	-	10	388	398	50	70	102	104	73	-	רווחה		
127	12	-	115	127	10	10	20	30	57	-	קהילה		
265	-	110	155	265	25	30	37	49	124	-	תרבות וספורט		
170	4	-	166	170	32	34	42	42	20	-	צעירים		
32	-	11	22	32	-	-	-	-	32	-	דת	תעסוקה, עסקים ופיתוח כלכלי	
580	6	-	574	580	38	104	169	190	80	-	תעסוקה		
390	-	60	330	390	35	40	45	60	210	-	עסקים, מסחר ותעשייה, עסקים קטנים, פיתוח כלכלי ואזורי אנרגיה		
300	-	-	300	300	30	60	120	60	30	-	אנרגיה	חקלאות	
430	-	309	121	430	4	4	4	28	390	-	חקלאות		
71	-	67	4	71	0	0	-	3	68	-	תיירות		
128	-	-	128	129	2	5	28	61	33	-	ביטחון לאומי		
195	5	15	175	195	25	30	34	55	52	-	תיעוד, הנצחה ומורשת		
425	235	-	190	424	30	39	47	52	39	218	חיוזוק ופיתוח הרשויות המקומיות		
856	856	-	-	856	15	15	15	97	714	-	ביטחון		
355	355	-	-	355	70	70	70	70	70	5	עבודת המנהלת (תפעול המנהלת לרבות שכר, שכירות וכד')	שיבה הביתה	
1,210	1,210	-	-	1,210	-	-	-	-	1,210	-	שיבה הביתה		
22	22	-	-	22	22	-	-	-	-	-	תקציב לפעילות עתידית		

נספח ג' - התוכנית האסטרטגית לשיקום, לחידוש ולפיתוח חבל התקומה ואוכלוסייתו - צעדים משלימים לשנים 2025-2028 בהתאם לסעיף 4(ג) בהחלטה

להלן כלי הפעולה המשלימים המפורטים בתוכנית שגיבשה מנהלת תקומה, כמפורט בנספח א', שיובאו לבחינתה ולאישורה של הממשלה אגב גיבוש החלטת הממשלה על פי חוק עדיפות לאומית, בהתאם לסעיף 1(ב) בהחלטה ושהיקפם הכספי עומד על 5 מיליארד ש"ח:

אדם וקהילה

חינוך - מבנים תוספתיים לחינוך לרבות מרחבים מדעיים טכנולוגיים, חיזוק מכללת ספיר והשכלה גבוהה בחבל.

בריאות - הנגשת ועיבוי שירותי הרפואה בחבל.

רווחה - הוספת מבני שירותים חברתיים.

קהילה - קליטת עלייה ואולפנים.

תרבות וספורט - שיפוץ מבני תרבות קיימים ומוסדות עוגן, הקמת היכל תרבות ואולם כנסים בשדרות, קונסרבטוריון ואולם תרבות בחוף אשקלון, הקמת וינגייט דרום, הקמת ושדרוג מתקני ספורט במטרה לעודד פעילות גופנית כחוסן וקידום בריאות לילדים, נוער ואזרחים ותיקים, קידום הספורט ההישגי - חיזוק האיגודים, האגודות, מרכזים רב ענפיים ותמיכה בספורטאים צעירים, טיפוח התשתית האנושית -תמרוץ מאמנים.

צעירים - הקמת מעונות ומגורי סטודנטים וצעירים, כפר צעירים ועולים, שיפוץ ובינוי מרכזי צעירים.

שירותי דת- בינוי ושיפוץ מוסדות לשירותי דת.

בינוי דיור ותשתיות

בינוי ותשתיות: שדרות - בינוי מוסדות ציבור ותשתיות בסטנדרט גבוה, העמקת סבסוד הפיתוח - האצת נדל"ן והשלמות מבני ציבור ותשתיות על, עידוד התחדשות עירונית לרבות התחלת תכנון במסלול רשויות, הקמת מנהלת התחדשות עירונית ומתן סבסוד לצורך השלמת כדאיות כלכלית ליזמים להתחדשות. יישובים - סל עידוד צמיחה יישובי שמטרתו עידוד קליטת תושבים חדשים.

סביבה - הקמת אתרי טבע עירוניים וכפריים, קידום הצללה ונטיעת עצים, פרויקט "שפפ"ים" בשכונות הוותיקות בשדרות, טיפול בפסולת ביתית, טיפול בפסולת חקלאית ישנה ועתידית וייעול הדברה.

תשתיות מים וביוב - סל מועצתי לפרויקטי ביוב כולל סיוע להשלמת מימון עצמי לפרויקטי ביוב שיתוקצבו ותוקצבו אך טרם החל ביצועם.

תחבורה - שיפור התחבורה הציבורית על ידי תשתיות פיזיות ושירות מותאם אישית, תכנון ושדרוג כבישים בין ובתוך יישובים, סלילת שבילי אופניים.

תעסוקה, עסקים ופיתוח כלכלי

עידוד למשיכת תעסוקה בפריון גבוה, בין היתר, באמצעות אחד או יותר מהכלים הבאים: פיתוח אזורי תעשייה מרחביים, משיכת מפעל עוגן ברמת חדשנות גבוהה, השקעות הון לשדרוג אמצעי הייצור, להגברת כושר התחרות, וכן משיכת משרות בשכר גבוה, קרן לעידוד והטמעת

חדשנות בתעשייה, התחדשות כפרית, מרכז מו"פ יישומי וחדשנות, פרויקטים מניבי הכנסה לרשויות המקומיות וחידוש תשתיות תומכות עסקים.

חקלאות

מענקי השקעות הון עבור חקלאים חדשים, קורסים, מלגות לימוד ותוכניות הכשרה לחקלאים חדשים ועידוד התנדבות בחקלאות, הכשרת קרקע חקלאית כולל תשתיות מים להוספת שטחים חקלאיים בחבל, מערך אגטק אזורי, תשתיות ומענקי מו"פ, מערך לעידוד מעבריות ידע יישומי בין גורמי האקדמיה והתעשייה לחקלאות, השקעות הון קטנות-בינוניות במשקים קיימים, השקעות הון גדולות במיזמים חוצי חבל, שדרוג תשתיות מים.

תיירות

ארגון ייעודי אזורי לתיירות, ליווי מקצועי והשקעות הון בעסקי תיירות מקומיים, פיתוח עוגנים ציבוריים נוספים כולל עוגנים בדרום החבל למשיכת תיירנים לכל אורכו, פיתוח בדמות השקעה הונית הן במלונות והן במעני אירוח נוספים במרחב הכפרי כולל מלון בשדרות ובשדות נגב.

הנצחה

הקמת תאגיד הנצחה לאומי ומימוש פעילות ההנצחה לרבות בהקמת מרכז הנצחה.